

park:06

regionalni mesečnik

Brežine Krke: Od katastrofe do katastrofe
Okrogla miza: Umiranje mestnih jeder
Intervju: Aleš Debeljak, Moveknowledge
Potlač: Vlade Sodček rešuje Labod

številka 6, letnik 6, 16. april 2003, cena 450 SIT

| www.park-on.net

OBVEZNI
IZVOD

LIVE

Naročniki revije Park so tudi podjetja:

ABC Cibic Novo mesto d.o.o.
projektiranje, svetovanje, nadzor
Novi trg 1, Novo mesto, tel: 07 33 70 320

Loging d.o.o.
Ždinja vas 17, Novo mesto
07 30 99 300, www.loging.si

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

Arch linea d.o.o.
projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Kandijska cesta 28, Novo mesto,
tel: 07 30 79 811

Loni d.o.o.
Dobrava 34, Otočec

Real d.o.o.
Kočevarjeva 2, Novo mesto

Aurora hobby & art
Breg 1, Novo mesto
tel: 07 33 23 055

Lubcon d.o.o.
Pod Trško goro 33, Novo mesto
07 337 25 41, www.lubcon.com

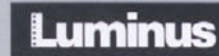
Robert's elektronik d.o.o.
Novomeška 79, Straža
07 308 48 40

Avtogalant
izdelava izpušnih cevi
Ob potoku 10, Novo mesto

Luminus d.o.o.
Kolodvorska 2, Novo mesto
07 337 25 41

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto

Avtohiša Adria Plus
Podbevškova 13, Novo mesto

Mak d.o.o.
Kočevarjeva 2, Novo mesto
07 337 52 60

Studio Virc
Ilike Vašetove 15, Novo mesto

Avtohiša Berus
Podbevškova 1, Novo mesto

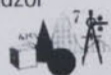
Avtohiša Berus

Mala d.o.o.
Olivno olje, Karlovačko pivo
Šolska cesta 12, Otočec, 07 309 91 60

Tonson, šola tujih jezikov
Kandijska 64, Novo mesto

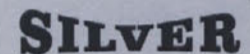
Branko Tratar s.p.
projektiranje, posl. posredovanje, nadzor
Ul. talcev 2, Novo mesto
tel: 07 33 80 900

Malkom Novo mesto d.o.o.
Ljubljanska 1, Novo mesto,
07 393 14 70

Trgovine Silver
Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

Cvetličarna Cvetnik
Ljubljanska 27, Novo mesto
Podbevškova 4, Novo mesto

Mega foto
center za fotografijo in mobilno tehnologijo
BTC Novo mesto, 07 33-70-800

Tuš market Brusnice
Panda d.o.o.
07 308 56 23

Dolenjski geodetski biro
Gregor Miklič s.p.
Brod 48a, Novo mesto
tel: 07 33 80 000, gsm: 041 205 430

MM & M
Ključavničarstvo Majcen
Cegelnica 33, Novo mesto

Urko
Ljubljanska 22, Novo mesto
tel: 07 393 17 80

Gradbeno projektiranje in inženiring d.o.o.
Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel: 07 33 77 630, www.gpi.si

MTI Pavlič
Kočevarjeva 2, Novo mesto
07 337 15 70

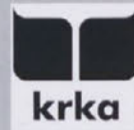

Visio d.o.o.
Metelkova 7b, Ljubljana

Gvido napisi d.o.o.
V Berzov log 2, Novo mesto
07/3382850,
gvido.napisi@siol.net

Panda d.o.o.
KZ Krka, Dom, vrt in kmetijstvo
07 335 63 60

Vzdrževanje vozil - vulkanizerstvo
Matjaž Avbar s.p.
Belokranjska c. 16, Novo mesto

Investbiro d.o.o.
Milana Majcna 33, Novo mesto
07 332 81 97

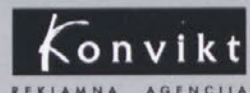
ib Investbiro

Jernej Jakše s.p.
Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 041 647 319

MONTAŽA IN POPRAVILO
VODOVODNIH INŠTALACIJ

Konvikt d.o.o.
Novi trg 1, Novo mesto

Lepotni atelje Olimp
Barbara Pavlin
Milana Majcna 9, Novo mesto, 07 33 24 510

Oglašujte v parku!

Tel.: 07 393 08 12
Fax: 07 393 08 00

park@park-on.net

Argumenti moči

Boris Blaić

Ali se tudi vam zdi, da so poteze novomeške občine kratkotrajnega značaja in bolj ali manj na prvo žogo? Ali kot se je nekoč sijajno izrazil prijatelj, da se je z občino smiselno pogovarjati le še s pozicije moči, saj je to edini jezik, ki ga še razumejo? Po tem ko smo v prejšnji številki Parka opozorili, da je internetna rubrika novomeške občine (Kje je danes župan?) povsem prazna že vse od začetka županovanja Boštjana Kovačiča, se je tam v drugi polovici marca po treh mesecih pojavilo kar pet objav. Nekaj dni kasneje je bil župan slavnostni govornik na prireditvi v počastitev občinskega praznika, rubrika pa je bila seveda spet prazna.

A nič za to. V navdahnjenem govoru je župan občanom živo oslikal vizijo visoko razvitega univerzitetnega mesta, s prepoznanim Glavnim trgom, tako evropskega kot tudi prisrčno dolenjskega in novomeškega, mesta, ki pa je na terenu seveda precej bolj profano. Kdor je bil na zadnji seji občinskega sveta, je lahko opazoval svetnike, kako so pri zadnji točki kar tekmovali, kdo bo predstavil bolj prodorno pobudo. Nesporni zmagovalec zadnjega kola je postal Adolf Zupan, ki je spraševal, ali je res, da novomeški javni zavodi več kot polovico kruha in pekovskih izdelkov kupujejo pri pekarnah izven regije. Klasični gospodarski lokalizem. A če izjavo gospoda Zupana postavimo ob bok *Zakona o javnih naročilih*, ta ne more biti zadosten razlog, da nekdo, ki mu je bil zaupan proračunski denar, troši več, kot bi bilo potrebno.

Tudi sicer se mestna oblast težko sooča z izzivi, ki prihajajo iz njenih meja. Morda je temu tako, ker v Ljubljani nimamo poslanca. A kako bo šele potem, ko bomo v Evropi? Medtem pa Novo mesto vse bolj postaja zatohlo industrijsko okolje, občanom pa se še vedno slikajo podobe bleščeče prihodnosti.

Tako je mestni svetnik in donedavni podžupan za družbene dejavnosti Boris Dular na prejšnji Parkovi okrogli mizi napovedal, da bo župan že naslednji teden imenoval projektno skupino Četrta slovenska univerza. To se do takrat seveda ni zgodilo, pri tem pa iz kabineta župana ni bilo moč razbrati nobenega jasnega razloga, ki bi opravičeval to zamudo. In če smo že pri Parkovih okroglih mizah, še ena zanimivost. Gospod Tone Škerlj je pred dvema mesecema povedal, da so se v okviru ustanove za obnovo in oživitve Narodnega doma člani Društva Novo mesto in predstavniki MO Novo mesto dan prej dogovarjali, da bi bilo dobro, če bi občinske službe do jeseni pripravile večletni kulturni razvojni program občine. Naključje? Morda, vsekakor pa bi veljalo gospe in gospode držati za besedo, saj so prvih sto dni nove garniture že zdavnaj prerasli zvončki, mimo pa je tudi že 1. april.

A dvomljive izjave kot kaže postajajo vseslovenski trend. Tako smo nekaj dni lahko spremljali telenovelo usodo petih milijonov dolarjev, ki se Sloveniji obetajo iz vojnega proračuna Združenih držav. Prvi dan je šlo za standardno pošiljko svežnja zelencev, ki nam ga vsake toliko časa nameni prijateljska država, drugi dan smo izvedeli, da je poštar pozvonil na napačna vrata in da z denarjem ne bo nič, tretjega dne pa je besedico »in« zamenjal »ali«, kar naj bi pomenilo, da vendarle ne gre za krvavi denar iz Iraka, ampak »zgolj« za protiteroristična sredstva.

Medtem ko gre vojna v Iraku h koncu, kolateralna škoda pa se bo bržkone šele začela prešteti, vojaški zmagovalci napovedujejo, da bodo za obnovo Iraka poskrbeli sami. Vloga Združenih narodov bo, kot je napovedal ameriški zunanji minister Colin Powell, omejena le na prispevek v obliki humanitarne pomoči. Gotovo ni nič nenavadnega, da se nad takim ravnanjem pritožujejo številne države, še manj pa nas sme začuditi obnašanje zmagovalk. Če članice Združenih narodov v mesecu dni, kolikor je trajal vojni pohod na Bagdad, niso bile sposobne sprejeti niti najmilejše resolucije, ki bi tak poseg obsodila, kako lahko zdaj, ko so Američani in Britanci večji del umazanega posla že opravili, pričakujemo, da jih bo sploh še kdo upošteval? Zaradi tega bi se bilo dobro ob vprašanju o obnovi Iraka zamisliti tudi o tem, kdo bo obnovil Združene narode.

Regija

Sto besed na mesec	4
Tomaž Levičar: Več znanja, več dela	6
Mitja Simič: Brežine Krke – od katastrofe do katastrofe	7

Kolumna

Barica Smole: Vpliv magnetnega polja za življenje volilca/ke	7
--	---

Parkova okrogla miza

Umiranje mestnih jeder	8
------------------------------	---

Kolumna

Marijan Dovič: »An ignorant person is easy to control.«	
Tina Ban: Proti bumerangu zla	9

Fotopub

Uroš Zagožen: Alejuja	10
-----------------------------	----

Encyclo

Dante Kristan: Malefaktor	11
---------------------------------	----

Intervju

Nina Štampohar: Aleš Debeljak	12
-------------------------------------	----

Internet

Intervju: Čedo Jakovljevič, Infotehna	14
---	----

Mistika

Janez Božič: Velikani	
Tina Ban: Alkimija, pozabljena vednost	
Aleksej Metelko: Točka, daljica, kocka ... Kaj sledi?	16

Fotozgodbe

Aerobika, Dan novomeške košarke, Občinski praznik, Demonstracije	18
--	----

Infopark

Kulturni napovednik	18
---------------------------	----

Kultum

Intervju s Sandro Tomović, Moveknowledge	19
--	----

Parkextreme	20
--------------------------	----

Strip	21
--------------------	----

Potlač	22
---------------------	----

park: kolofon

regionalni mesečnik
številka 6, letnik 6
ISSN 1408-7189
Naslov uredništva: Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto
e-mail: park@park-on.net
web: www.park-on.net
Telefon: 07 393 08 12
Trženje, naročila, distribucija:
Matjaž Grum
gsm: 031 549 906
mgrum@email.si
Janez Lamovšek
gsm: 041 312 655
janez.lamovsek@park-on.net
odgovorni urednik: Uroš Lubej
uredništvo: Tina Ban, Marijan Dovič, Iztok Kovačič,
Petra Ostanek, Boštjan Pucelj,
Damir Skenderović, Damijan Šinigoj
oblikovanje: Igor Ajdišek
naslovnica: Iztok Kovačič
ilustracije: Iztok Kovačič
lektorica: Nina Štampohar
filmi in prelom: Špes Grafika
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1500
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni
SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2003). Proširitev naročila je možna s pisnim preklicem in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2003). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Kronisti:
Boris Blaić, Damijan Šinigoj, Tina Ban,
Uroš Lubej

FOTOGRAFIJE: BOŠTJAN PUCELJ

Kadrovske zamenjave na
občini

Direktorica občinske uprave ostaja **Mojca Novak**, na mesto njenega pomočnika pa je bil imenovan dosedanji sekretar za okolje, prostor in komunalne zadeve **Jože Derganc**. Vodja kabineta župana je postala **Jasna Jazbec Galeša**, dosedanji šef županovega kabineta **Slavko Gegič** pa je prevzel vodenje Oddelka za družbene zadeve, v katerega sta se po reorganizaciji združila Sekretariat za kulturo, socialne in zdravstvene zadeve ter Sekretariat za vzgojo, izobraževanje šport in mladino. Dva meseca po sprejemu odloka o reorganizaciji občinske uprave pa še vedno niso bili imenovani vodje treh oddelkov nekdanjega sekretariata za okolje, prostor in komunalne zadeve, vodja združenega Oddelka za finance in gospodarstvo. Vodja Oddelka za kmetijstvo in turizem, naj bi po naših neuradnih informacijah postal **Igor Hrovatič**, sicer trenutno zaposlen na Ministrstvu za kmetijstvo. Oddelak za splošne zadeve, bo najverjetneje še naprej vodil **Fredi Bančov**, na mesto vodje Inšpektorata pa po prav tako neuradnih informacijah prihaja **Marjan Menger**. Vodstvo občine kljub postopnim kadrovskim spremembam ocenjuje, da občinska uprava deluje nemoteno, prerazporejanje zaposlenih pa naj bi bilo po njihovih napovedih končano do konca aprila.

Novi predsednik SDS je Grill,
vodja svetniške skupine Dular

Na konferenci občinskega odbora SDS je bil **Ivan Grill** izvoljen za novega predsednika, dotedanji predsednik **Miloš Dular** pa je postal vodja svetniške skupine. Na konferenci je bil izvoljen še 13 članski upravni odbor, podpredsednika stranke pa sta postala **Andrej Blažič** in **Špela Tomiņšek**. Novi predsednik novomeške SDS je v pogovoru za Park napovedal, da bo stranka v kratkem podpisala sporazum z županom, neke vrste odprto programsko koalicijsko, za kar se je vodstvo zavzemalo že pred njegovim imenovanjem. Povedal je še, da bo SDS v aprilu pripravila okroglo mizo, maja pa novo, programsko, konferenco.

3. seja občinskega sveta

Financiranje strank, pooblastila župana in rekonstrukcija Šmarješke ceste

Boris Blaić

Najbolj zanimivo na zadnji seji občinskega sveta je bilo tisto, česar tam ni bilo, ali natančneje, tisti dve točki, ki jih je župan MO Novo mesto **Boštjan Kovačič** umaknil z dnevnega reda.

Župan je najprej brez obrazložitve umaknil predlog spremembe odloka o financiranju političnih strank, po katerem bi te (ne pa tudi liste) iz občinskega proračuna za prejeti glas na zadnjih lokalnih volitvah mesečno prejemale po 30 tolarjev. Zaradi umika te točke je še vedno v veljavi odlok, po katerem strankam na volilca mesečno pripada okoli 130 tolarjev. Čeprav so na sekretariatu za finance že pred sejo opozarjali, da bo v primeru, če tega odloka ne spremenijo, v občinskem proračunu, kjer je za financiranje političnih strank namenjenih 5 milijonov tolarjev, potrebno zagotoviti še dodatnih 20 milijonov, se občini že dober mesec po sprejetju rebalansa proračuna obeta

ne tako majhna proračunska luknja. Kot smo kasneje uspeli zvedeti iz kabineta župana, bo predlog o financiranju strank ponovno na dnevnem redu, vendar se bodo glede višine zneska morali najprej uskladiti znotraj koalicije.

Druga zanimiva stvar in hkrati prva opozicijska zmaga novega sklica je bil umik predloga, s katerim bi občinski svet pooblastil župana za prodajanje nepremičnin, ki so vključene v letni program prodaje. Obravnava takega predloga sta nasprotovala **Franci Koncilija** in svetnik Društva Novo mesto **Tomaž Levičar**, ki, ne glede na to, da je tudi sam aktiven član LDS, postaja najbolj glasen kritik dela koalicije. Trdila sta, da svet za dodelitev takih pooblastil županu nima pravne podlage, da bi bilo s tem kršeno kar nekaj določil zakona o lokalni samoupravi in zakona o javnih financah, tak predlog pa naj bi bil tudi v neskladju s statutom MO Novo mesto. Na njuno zahtevo po umiku točke z dnevnega reda se je odzval vodja občinske pravne službe **Fredi Bančov** in povedal, da so glede predlaganega pooblastila pridobili pozitivno mnenje urada za lokalno samoupravo, a je na drugi strani Levičar o istem predlogu predstavil negativno mnenje ministrstva za finance. Zaradi očitno različnih pravnih tolmačenj je župan z dnevnega reda umaknil tudi to točko.

Po sprejetju dnevnega reda se je živahna razprava razvila še pri spremembah odloka o lokacijskem načrtu Šmarješke ceste, ki so ga svetniki kasneje v celoti sprejeli. Rekonstrukcija, ki bo potekala od priključka na hitro cesto Ljubljana - Zagreb do gostišča Kos, je v lokacijskem načrtu prvotno predvidevala tudi gradnja nivojsko ločene kolesarske steze. Soglasje takemu načrtu pa ni izdala republiška

direkcija za ceste, ki na Šmarješko cesto zaradi prihodnje avtoceste in načrtovane severne obvoznice že sedaj gleda kot na ulico lokalnega značaja in ne kot glavno cesto drugega reda, kar dejansko še vedno je. Zaradi tega je oddelek za prostorsko planiranje občinskemu svetu predlagal sprejetje določenih toleranc, ki med drugim predvidevajo tudi to, da bo na omenjenem odseku kolesarsko stezo zamenjal cenejši, a tudi manj varen kolesarski pas. Po mnenju odbora za okolje in prostor taka sprememba sicer zmanjšuje prometno varnost, vendar bi vztrajanje na prvotnem načrtu ogrozilo začetek rekonstrukcije s sredstvi iz državnega proračuna (projekt naj bi stal od 500 do 700 milijonov tolarjev), saj bo Šmihelska cesta kmalu tudi dejansko postala lokalna cesta in s tem padla v breme občinskega proračuna.

Sicer pa je svet praktično brez razprave sprejel letni program prodaje nepremičnin, odlok o zaključnem računu za leto 2002, spremembe pravilnika o najemu socialnih stanovanj, določil cene za pomoč družini na domu in uskladi cene v vrtcih. Svet se je seznanil tudi s finančnimi poročili v zvezi z volilno kampanjo - najvišjemu dovoljenemu znesku 1.951.440 tolarjev, ki ga stranke in liste lahko porabijo med volilno kampanjo, se je z 1.909.548,19 tolarji najbolj približala LDS, sledijo SDS (1,8 milijona), NSi (1,3 milijona), SLS in Lista za Dolenjsko (1,2 milijona) ... - ter višino kratkoročnega zadolževanja občine, ki se je v prvih dveh mesecih letos zadolžila za 330 milijonov tolarjev, z 9,6 % obrestni pa jih mora vrniti do konca leta.

STO BESED na mesec

Nagrade ob občinskem prazniku

Na slovesnosti v počastitev občinskega praznika sta nagradi MO Novo mesto prejela generalni direktor TPV **Vladimir Bahč** in direktor Roletarstva Medle **Alojz Medle**, oba za dosežke v gospodarstvu. **Anton Škerlj** je dobil nagrado za prizadevanja pri ohranitvi naravne in kulturne dediščine in delovanje na humanitarnem področju, nagradi v višini 250.000 tolarjev pa se je v prid počitniškega letovanja otrok iz socialno ogroženih družin odrekla predsednica občinskega Rdečega križa **Anica Bukovec**. Trdinovi nagradi za trajnejše uspehe na področju izobraževanja in kulture sta prejela dekanica Visoke šole za upravljanje in poslovanje **Ana Blažič** in direktor Dolenjskega muzeja **Zdenko Picelj**.

Labod aprila še ne bo odpuščal

Kljub napovedim, da bo Labod zaradi izgube dodelavnih poslov že aprila na čakanje poslal okoli 40 delavcev, se to po besedah direktorja družbe **Andreja Kirma** ne bo zgodilo vsaj do jeseni. »Predvidevanja o slabi pokritosti z naročili se k sreči niso uresničila«, je za Park pojasnil Kirm. Kljub temu pa v Labodu napovedujejo, da bo v roku dveh let delo izgubilo 165 delavcev. Vodstvo Laboda se je po težavah, v katere je podjetje zašlo lani, odločilo, da bo v roku dveh let proizvodnjo iz pretežno dodelavnih poslov preusmerilo v razvoj in trženje lastnih blagovnih znamk, kar pa ima za posledico tudi zmanjševanje števila zaposlenih.

Zavarovalnica Tilia kaže pozitivne trende

Zavarovalnica Tilia je v letu 2002 doživljala velike spremembe. Končan je bil namreč pripojitveni proces k Zavarovalnici Maribor. Kljub nekaterim negativnim posledicam tega procesa (npr. opuščanje lastnega razvoja produktov), je bilo leto uspešno, saj so se znižali obratovalni stroški, ustvaril visok dobiček, povečala se je varnost zavarovalnice (povečanje zavarovalno – tehnične rezervacije), prav tako se je povečalo število zaposlenih za 8 odstotkov. Obetaven je tudi začetek leta 2003, saj se je obseg prodaje zavarovalnih produktov v prvih mesecih letošnjega leta povečal kar za 24 % v primerjavi z istim obdobjem lani. Nominalno so se zmanjšale obračunane kosmate škode, prav tako obratovalni stroški niso rasli nad pričakovanj. Poleg rezervacij Tilia povečuje tudi naložbe. Osem milijard sredstev je naloženih predvsem v obveznice z jamstvom države in v bančnih depozitih.

Radio Max se je preselil v Novo mesto

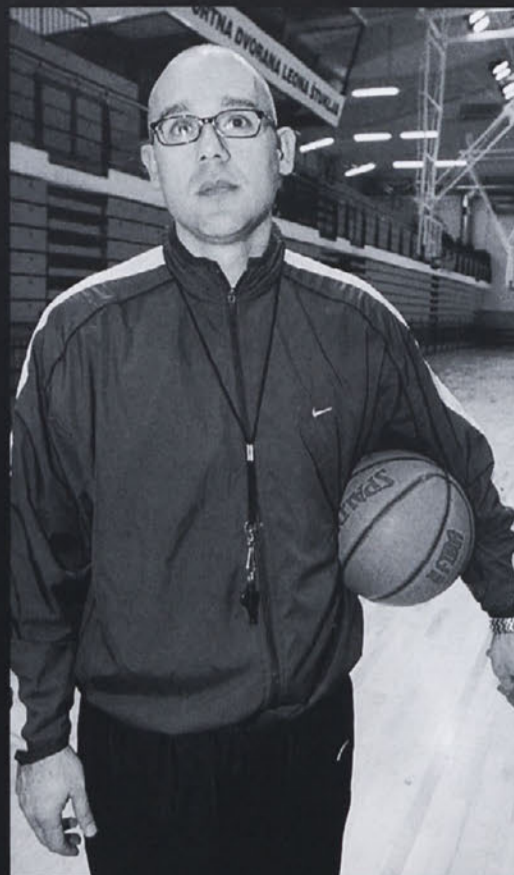
Po šestih letih oddajanja iz trebanjskega studia je Radio Max preselil svoje prostore v Novo mesto, kjer oddaja od konca letošnjega januarja. Po dveh mesecih oddajanja na Rozmanovi ulici je najmlajši dolenjski radio tudi svečano odprl svoje nove prostore, s čimer Novo mesto dobiva že četrto radijsko postajo.

Odpri stalen center za zbiranje kosovnih odpadkov

Komunala Novo mesto vsako leto dvakrat na letno zbira kosovne odpadke po sistemu »od vrat do vrat« (prva letošnja akcija že poteka). Občani so se

kosovnih odpadkov lahko znebili na določenih lokacijah v vsaki krajevni skupnosti, letos pa so pri Komunalni začeli tudi poskusno obratovanjem zbirnega centra na Cikavi, kar pomeni, da imajo občani možnost znebiti se večjih in tudi nevarnih odpadkov skozi vse leto.

Krka v finalu, Spahija pa ostaja le do konca sezone

Po uspehu košarkarjev Krke, ki ga lahko najverjetneje štejeemo za največji uspeh novomeškega ekipnega športa, so na plano udarili skrhani medčloveški odnosi znotraj kluba, ki so na zgodovinski uspeh vrgli temno senco. Predsednik kluba **Jerman** naj bi celo obtožil trenerja **Spahijo**, da je prodajal tekme hrvaškim klubom v Goodyear ligi. Najava trenerja, da zaradi razmer znotraj kluba zapušča Krko morda že pred finalnim obračunom z Valencio, je razvnela košarkarsko javnost, po dveh dneh negotovosti pa se je vse končalo s sprajljivim tonom. Spahija ostaja do konca sezone, ob uvrstitvi v finale drugega najmočnejšega evropskega tekmovanja, in to s klubom, katerega proračun sodi med najmanjše v Evropi, pa se mu za službo v naslednji sezoni prav gotovo ni potrebno bati.

Dolenjska odbojka se vrača v 1. ligo

Po petih letih se odbojkarji Krke ponovno vračajo v prvo slovensko ligo. Napredovanje in drugo mesto, takoj za ljubljansko Olimpijo, so si dokončno zagotovili šele z gladko zmago proti Žužemberku v zadnjem kolu. Po besedah dosedanjega trenerja **Gorazda Kosmine** bodo za Krko v naslednji sezoni igrali še odbojkarji iz Žužemberka, Mokronoga in Kočevja, ti štirje klubi pa so tudi podpisniki dogovora o sodelovanju in razvoju dolenjske odbojke. Tako je že zdaj znano, da bo ob Kosmini mesto prvega trenerja prevzel dosedanj trener Žužemberka **Bojan Brulc**, za fizično pripravljenost igralcev pa bo skrbel **Gorazd Canič**.

Alternativne informacije o Iraku

Iraška vojna je obenem tudi medijska vojna, ki je močno spremenila koncept vojnega poročalstva. Med najbolj spornimi spremembami so tako imenovani »embedding« oziroma nastanitve vojnih poročalcev pri vojaških enotah ter odpuščanja novinarjev, ki ne poročajo v skladu z vladnimi politikami. Alternativne - vendar ne nujno tudi objektivne - informacije o vojni v Iraku je mogoče najti na naslednjih internetnih naslovih: www.iraqpeaceteam.org, www.commondreams.org, www.indymedia.ch/fr/mix/2003, www.peacerece.be, www.argument.independent.co.uk. Pred nedavnim je v angleščini začela oddajati tudi arabska medijska hiša Al Džazira na naslovu <http://english.aljazeera.net>, vendar hekerji poskrbijo za to, da je stran vedno nedosegljiva.

Študentska cvičkarija tudi v Novem mestu

Društvo novomeških študentov, ki že deset let prireja »kulturno, etnološko in enološko« prireditve Cvičkarija v Ljubljani, bo podobno zadevo 26. aprila priredilo tudi na Novem trgu v Novem mestu. Pred leti je v Novem mestu že bila Cvičkarija, vendar takratni organizatorji **Zveza društev vinogradnikov Dolenjske** pri lokalni skupnosti niso imeli kaj dosti podpore, zato se je vse skupaj preselilo v Kostanjevico. V Novem mestu prireditelji načrtujejo podoben koncept, kot smo ga že vajeni v Ljubljani, ki za nekatere seveda pomeni tudi preveč dobesedno konzumiranje enologije ali »otroka sonca«, kot pravijo, s čimer se potem naslednji dan ukvarja Komunala. Skratka, v prvem delu pričakujte promocijski, turistični, enološki in etnološki program z okroglo mizo, nagradnimi igrami, nastopi narodno-zabavnih skupin, govori, predstavitevjo salam, izborom študentskega cvička. V večernem delu pa se stvar prelevi v zabavo s koncertom: Čuki, Soddiha, Pero Lovšin, Ansambel Lojzeta Slaka ...

Hkrati s Cvičkarijo in v programskem sozvočju z njo bo v športni dvorani Marof potekala tudi prireditev **Boš videl, kaj dela Dolen'c**, ki na svojestven način predstavlja običaje in navade Dolenjcev. Tokrat bo »oddaja«, ki jo bo prvič posnela Televizija Novo mesto, namenjena predstavitvi vinogradništva. Oddaja je zasnovana na dramskem in glasbenem delu.

Kmalu sprememba do Novega mesta »krivičnega« volilnega sistema?

Društvo Novo mesto je pred kratkim organiziralo okroglo mizo, na kateri so želeli opozoriti na to, da širše območje Novega mesta zaradi spornega volilnega sistema nima »svojega« poslanca. Vsak poslanec je sicer po ustavi zastopnik vseh državljanov, vendar je praksa seveda polna lobiranja za tisti kotiček Slovenije, kjer je nekdo pač izvoljen. Slovenija je razdeljena na osem volilnih enot, ki so še naprej razdeljene na 11 volilnih okrajev. Čeprav je iz vsake volilne enote izvoljenih 11 poslancev, to še ne pomeni, da vsak okraj dobi enega poslanca. Volilna komisija namreč ugotovi za vsako listo kandidatov, kolikšen delež glasov so dobili posamezni kandidati z liste po volilnih okrajih. Po tem ko se ugotovi, koliko mandatov znotraj volilne enote pripada posamezni stranki, se ti mandati podelijo tako, da gredo naprej tisti kandidati, ki so dobili največje deleže glasov v skupnem številu glasov v volilnem okraju. To pripelje do tega, da iz določenih volilnih okrajev, med njimi sta tudi okraja, na katera je razdeljeno širše območje Novega mesta, ni izvoljenega nobenega poslanca. Še posebej boleče je to zaradi tega, ker imajo okraji, ki so po številu prebivalcev trikrat šibkejši od Novega mesta, »svojega« poslanca, s čimer je po mnenju nekaterih kršena volilna pravica o enakosti glasovalne pravice. Karikiran primer: kandidat neke stranke v Hrastniku dobi 50% glasov, kandidat iste stranke v Novem mestu pa 49% glasov. Prednost ima hrastniški poslanec, pa čeprav je za njega po dejanskem številu glasov gledano glasovalo trikrat manj ljudi. Torej je glas Hrastničanov trikrat več vreden od glasu Novomeščana!

Na okrogli mizi Društva Novo mesto je **Marjan Moškon** predlagal, da naj se zaradi domnevnega

kršenja enakosti glasovalne pravice na ustavnem sodišču sproži spor. Kot nam je povedal **Tone Škerlj**, je upravni odbor Društva Novo mesto sklenil, da dajo strankam čas do letošnjih parlamentarnih počitnic, nato pa – v kolikor se zadeva ne bo začela reševati – dejansko gredo na Ustavno sodišče. Dobili smo informacije, da so se na ravni stran sicer že začela dogovarjanja, ki naj bi navsezadnje privedla do spremembe volilne zakonodaje, za katero je sicer potrebna ustavna, torej dvotretjinska večina. Pripravlja se predlog, s katerim bi ukinili sporne volilne okraje, število volilnih enot pa povečali na 14. Znotraj volilne enote bi se oblikovala lista kandidatov, poleg tega pa bi stopil v veljavo tudi absolutni preferenčni glas. Pričakujemo lahko, da bodo takemu predlogu nasprotovale manjše občine, ki bi znotraj takega sistema težje prišle do »svojih« poslancev.

Regionalizacija upravnih enot

Ministrstvo za notranje zadeve pripravlja predlog reorganizacije upravnih enot. Z njo želijo zagotoviti racionalno in učinkovito opravljanje upravnih nalog in upravne enote uskladiti s pričakovano členitvijo Slovenije na osem oziroma dvanajst pokrajin, kolikor bi bilo po novem tudi upravnih enot. Sedanja ureditev namreč povzroča različno obremenjenost zaposlenih v upravnih enoti, prav tako pa tudi neenakomerno porazdelitev stroškov. Kot poudarja minister **Rado Bohinc**, to ne pomeni ukinitja sedanjih 58 upravnih enot, ki bodo ohranjene, ampak predvsem združevanja skupnih služb v regionalnih centrih, pri čemer izvrševanje upravnih nalog ostaja takšno kot je sedaj. Poseben problem, ki ga sedaj tudi obravnava vlada, je tudi v tem, da se meje občin uskladijo z mejami upravnih enot, saj je sedaj tako, da na območjih nekaterih občin izvajajo svoje pristojnosti dve ali tri upravne enote.

LDS kmalu do pokrajinskega odbora

Prejšnji teden so se na iniciativo **Adolfa Zupana**, predsednika MO LDS, na posvetu sešli predstavniki dolenjskih, posavskih in belokranjskih lokalnih odborov LDS z namenom ustanovitve Pokrajinskega odbora stranke. Posavske občine so sicer tik pred tem, da ustanovijo svoj pokrajinski odbor, vendar bodo sedaj najverjetneje počakali do konca maja, ko bodo tudi ostali lokalni odbori zavzeli stališče do tega vprašanja. Pokrajinski odbor bo namenjen zavzemanju za pomembne regionalne projekte kot so Cerod, reka Krka, državne ceste, elektroenergetsko omrežje. Poleg tega želi stranka s pokrajinskim odborom izboljšati komunikacijo med centralo in lokalnimi odbori. Prav tako želi s tem stranka slediti procesu regionalizacije, ki naj bi nas čakal v kratkem.

Predstavitve Enotnega programskega dokumenta dolenjskim podjetnikom

Ministrica brez listnice **Zdenka Kovač** je s sodelavci iz vladne službe za strukturno politiko in regionalni razvoj na posvetu, ki ga je organiziral Podjetniški center Novo mesto, gospodarstvenikom JV Slovenije predstavila izhodišča za pripravo Enotnega programskega dokumenta (EPD), ki bo podlaga za črpanje sredstev iz evropskih strukturnih in kohezijskih skladov v obdobju od 2004 do 2006. Ministrica je po predstavitvi dolenjske podjetnike tudi pozvala, naj v sedmih dneh k EPD pošljejo svoje morebitne pripombe. Kot so nam kasneje povedali na Podjetniškem centru, večjih pripomb od podjetij na dokument ni bilo, več kritike pa je letelo na preveč ohlapno predstavitve programov. K EPA je svoje pripombe v obliki programa razvoja na nivoju regije podal le Podjetniški center Novo mesto.

Radio Krka
106.6 MHz

Okrogla miza

Umiranje mestnih jeder

Boris Blaić

Lahko bi rekli, še več. Novomeško mestno jedro ne umira, ampak je že mrtvo. S takim stanjem pa se ne srečujemo le na Dolenjskem, temveč imajo podobne probleme tudi druga mesta v Sloveniji. S problemom praznjenja starih mestnih središč se že dalj časa ukvarjajo tudi v nekaterih evropskih mestih, rezultati teh naporov pa so ponekod pripeljali do druge skrajnosti, in sicer da mestna jedra postajajo prenapolnjena s turisti, ki praktično preženejo lokalno prebivalstvo. Novo mesto zaenkrat teh skrbi še nima.

Da je zgolj z administrativnimi ukrepi stanje v mestnem jedru težko sanirati, je že takoj na začetku tokratne Parkove okrogle mize priznal pomočnik direktorice občinske uprave Jože Derganc, ki je zadnja štiri leta na MO Novo mesto vodil sekretariat za okolje in prostor. Razvoj mestnega jedra po njegovem mnenju dušijo tako visoke cene najemnin kot nedokončani postopki denacionalizacije. Naloga občine, kot jo vidi Derganc, je v prenovi infrastrukture, ureditvi prometnega režima in stimuliranju prenove tako zasebnih kot javnih objektov. »Kulturne prireditve v mestnem jedru so lahko le mašilo, ki pa ne morejo nadomestiti drugih ukrepov za oživiljanje, kot so npr. davčne olajšave. Tako je nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča na Novem trgu trikrat večje kot na Glavnem trgu, kjer je obremenitev taka kot na obrobju. Na drugi strani pa menim, da so olajšave pri komunalnem prispevku in stimulacija pri obnovi hiš nezadovoljive. To je posledica omejenih sredstev, ki jih imamo na voljo«, je stanje v novomeški občini predstavil Derganc, ki je še opozoril, da je MO Novo mesto v zadnjih desetih letih v obnovu mestnega jedra vložila manj kot ostale občine.

Mestni svetnik in predsednik Društva Novo mesto, ki je tokrat nastopil predvsem v vlogi prebivalca mestnega jedra, je opozoril da je v Sloveniji nasploh mogoče opaziti trend upadanja števila prebivalstva. Ne le v Novem mestu, ampak tudi v Ljubljani, Celju ... Pri tem pa Škerlj pogrša predvsem vizijo, kako država in občine vidijo prihodnost nekega mesta. Po njegovem mnenju je najbolj otežujoča okoliščina, s katero se srečujejo stanovalci novomeškega mestnega jedra, promet. Na Glavnem trgu je npr. prek dneva vsaj petkrat več avtomobilov kot pešcev. »Poleg tega bi bilo potrebno lastnikom hiš v mestnih jedrih pomagati, da stroški za obnovo in modernizacijo teh stavb ne bi bili višji, kot če bi gradili na novo, a v tej smeri od novomeške občine še ni bilo odziva«, je še povedal Škerlj.

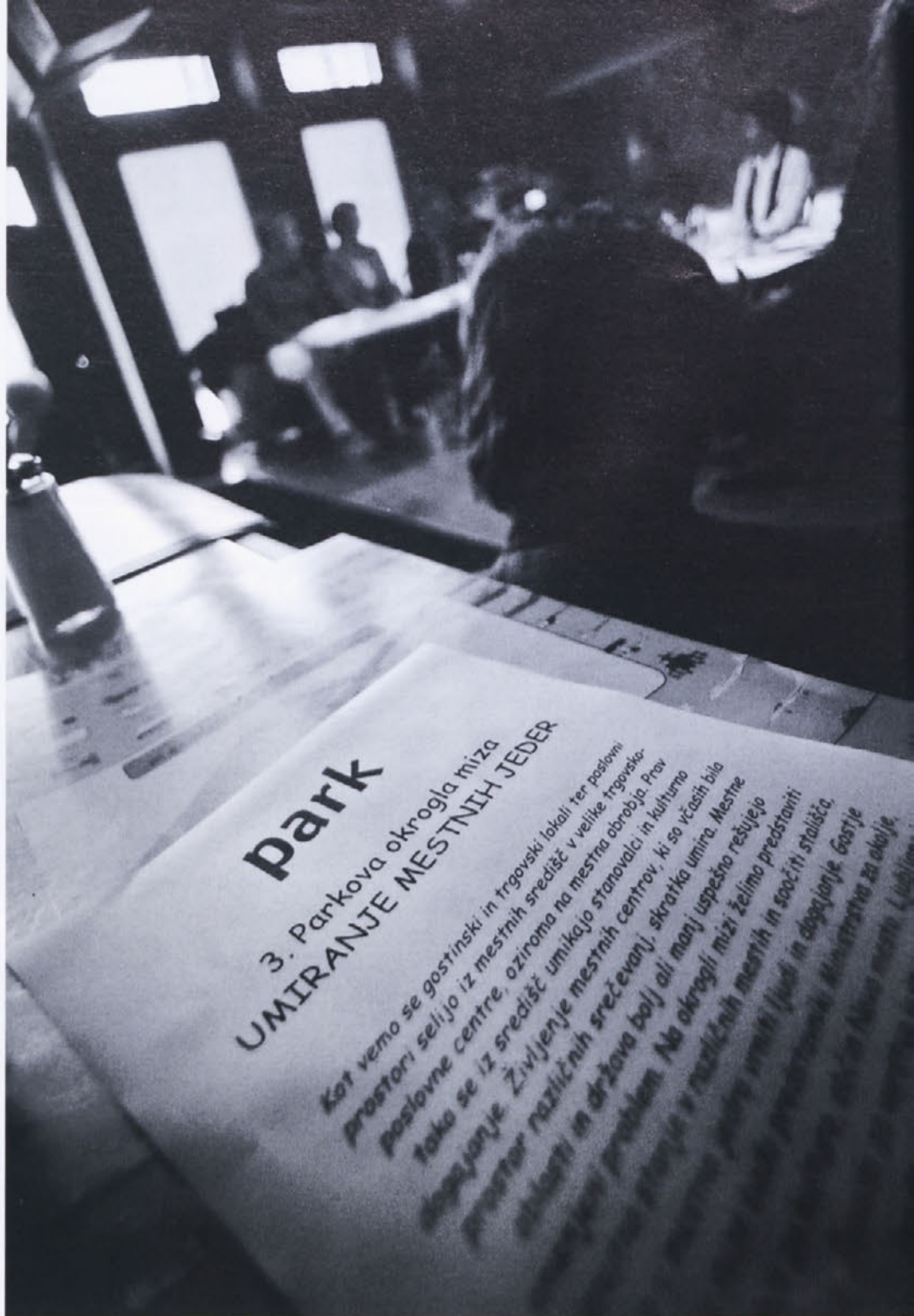
Škofja Loka je primer mesta, ki dokaj uspešno rešuje problematiko mestnega jedra, s čimer pa so seveda povezana tudi precejšnja vlaganja. Tako je škofjeloška občina letos ob razpisu za sofinanciranje obnove starih mestnih hiš razpisala še pomoč pri obnovi fasad, in kot je povedala Mateja Hafner Dolenc, ki se že več kot deset let ukvarja z revitalizacijo škofjeloškega mestnega jedra, zaenkrat tam ni praznih hiš. »A ne smete misliti, da pri nas ni problemov. Mestno jedro zaenkrat še živi,

a se bojim, da so bo to kmalu končalo. Mestna jedra so v zadnjih letih izgubila precejšen del nekdanje gospodarske vloge, ki jo je treba nadomestiti z novimi vsebinami, tu pa predvsem mislim na turizem. Najbrž bomo potrebovali še nekaj let, da se bomo tega dobro zavedli in v to začeli tudi vlagati. Pomembno je tudi izobraževanje. V Škofji Loki so se ljudje začeli zavedati pomena kulturne dediščine, težava pa še vedno ostaja denar. Na tem področju bi se morali povezati tako zasebniki kot tudi občine, saj v nastopu do države posameznik ne more veliko storiti. Najprej pa je nujna politična odločitev države, s katero bo obnova mestnih središč vgrajena v zakonodajo in druge dokumente, kar pa se z novim zakonom o urejanju prostora še ni zgodilo«, je povedala Mateja Hafner Dolenc.

Da gre pri zakonih in ostalih dokumentih države za večer problem odnosa med politiko in stroko, je opozoril Damjan Urankar, predstavnik Urada za prostorsko planiranje, ki deluje pod okriljem ministrstva za okolje in prostor, saj »ustvarjalci zakona o urejanju prostora tega po objavi v Uradnem listu praktično niso več prepoznali.« Urankar je še povedal, da je bilo do sedaj moč opaziti, se problematika mestnih jeder hitreje rešuje na štajersko-primorski kot na gorenjsko-dolenjski osi. »To je«, pravi Urankar, »povezano z dominantnimi finančnimi in prometnimi tokovi, saj je država prvo os opredelila kot prioriteto.« Kljub temu pa po njegovem mnenju v zadnjih nekaj letih smer od Karavank proti jugu ponovno postaja pomembnejša: »Tako je zadnjih pet let gospodarski razvoj še posebej močan na Dolenjskem, kar bo prej ko slej povezano s prihodom visoko izobražene delovne sile, tudi tuje, s čimer pa se bo povpraševanje po bivalnem okolju v starih mestnih jedrih povečalo.«

S tem pa se ni strinjal Jože Derganc, ki meni, da je Novo mesto vedno bolj postaja zaprto in zato hlo industrijsko mesto, delavci, ki vanj prihajajo, pa so žal vse prej kot visoko kvalificiran kader.

Izkušnje z revitalizacijo ljubljanskega mestnega jedra je predstavil Karel Pollak, predstavnik MO Ljubljana. »Zdi se, kot da želimo Slovenci z gradnjo velikih nakupovalnih centrov nadoknaditi 50 let potrošniške družbe. Stara mestna jedra takim centrom nikakor ne morejo predstavljati alternative, ampak je za njih potrebno najti nove vsebine, pojem obnova mestnih jeder pa bi morali nadomestiti s pojmom reurbanizacija. Občina pa je tista, ki mora s svojimi sredstvi skrbeti za obnovo kulturne dediščine. Pri dodeljevanju sredstev ali olajšav MO Ljubljana spodbuja predvsem projekte, ki v mestno jedro prinašajo kulturne vsebine, saj prenova niso le kamni, ampak predvsem ljudje. Sploh ima križanje javnega in zasebnega sektorja pozitivne učinke, saj se je v preteklosti pokazalo, da se z družbeno lastnino pogosto ne ravna gospodarno. Za vsako posamezno mestno jedro je potrebno poiskati lokalno prepoznavnost in z njo napolniti prostor. Novo mesto ni znano le po cvičku, ampak je bilo tu v preteklosti razvito tudi svečarstvo, usnjarstvo in druge tradicionalne obrti. Mestno jedro je tudi prostor za galerije in knjigarne, vsekakor pa ne smemo pozabiti na lokalno prebivalstvo, ki mu še vedno moramo omogočiti dostop do najnujnejših življenjskih

FOTOGRAFIJE: ŽIGA VIRC

potrebščin, čeprav bo tako trgovino najverjetneje potrebno na nek način subvencionirati. Potrebno bi bilo stimulirati tudi lastnike, da se začnejo povezovati, da določijo enoten delovni čas in začnejo s skupnimi akcijami« je svoje videnje problema predstavil Pollak

Državna sekretarka Jelka Pirkovič z ministrstva za kulturo je opozorila, da je problem mestnih jeder večji v manjših središčih, ki pa je še bolj izražen v tistih mestih, ki niso občinska središča. Novomeščan Jovo Grobovšek z Zavoda za varstvo kulturne dediščine pa največjo težavo vidi v tem, da smo Slovenci sicer pripravljeni vlagati v obnovo, nihče pa ne financira temeljite analize, ki bi pokazale na možnost preživetja nekega objekta. Grobovšek je večkrat opozoril, da se vse prepogosto dogaja, da se po prenovi nekega objekta nanj pozabi, ali bolje, da obnovljene stavbe živijo sponzorirane z javnim denarjem, same pa ne morejo preživeti. »Hvalimo se s starim, a ne vemo, kaj z njim početi«, je bil kritičen Grobovšek, ki je nezadovoljstvo izrazil tudi ob dejstvu, da živimo v eni najdražjih držav na svetu, ki dovoljuje le 3 % dohodninsko olajšavo, medtem ko v nekaterih državah 23 % olajšava ni nič nenavadnega. To po njegovem mnenju zavira razvoj civilne družbe, državljanje pa se s tem onemogoči pri oblikovanju razvoja lastnega okolja.

Kaj je prinesla okrogla miza? Še enkrat smo uvideli, da občinska oblast nima popolnoma nobene vizije,

kako izpraznjeno mestno jedro napolniti z novimi vsebinami, kako mestu duhov vrniti pravega duha. Občina ne ve, kaj pripeljati v mesto, kako preprečiti prebivalcem, da ne bežijo več iz centra mesta. Po mnenju strokovnjakov je sicer trend življenja pač takšen, da ljudje nasploh bežijo živeti ven iz mest, na obrobja letih, na podeželje, saj je kvaliteta življenja tam precej boljše. Vendar je vsem izpraznjenim mestom vendarle treba najti neko novo vsebino, dati tistim, ki želijo delati na tem področju, neke olajšave, subvencije, saj je popolnoma jasno, da posamezniki sami ne morejo renovirati hiše ali v mesto kar sami od sebe pripeljati kulturne prireditve. Mesto skratka leta 2003, tik pred vstopom v EU, nima nobene vizije, kako preživeti. Znano pa je, da Bruselj s svojimi institucijami močno podpira oživiljanje mestnih jeder. Samo znati se je treba. Po koncu mize je Karel Pollak, predstavnik MO Ljubljana, zmajeval z glavo in spraševal, kako da Novo mesto ne konkurira na natečaju Urban Evropske unije, ki pokrije 50 odstotkov kakršnih koli investicij?! Tako malo je potrebno, da se v mesto da prave vsebine, ki bi pripeljale ljudi, od prebivalcev do obiskovalcev in naključnih turistov. Pa da bi mladina imela kam iti, pa da bi se sploh kdo želel odpraviti v mesto tudi po 18. uri. Veliko je bilo rečenega o prometnem režimu; zdajšnja rešitev je po besedah Derganca le prva faza odpravljanja težav. Lastniki lokalov so sicer drugačnega mnenja. Menijo, da je zdajšnji režim za njih le milostni strel v glavo. Sicer pa je vprašanje tudi, ali si mesto sploh želi imeti kakšno rešitev. Banalno, kajne?

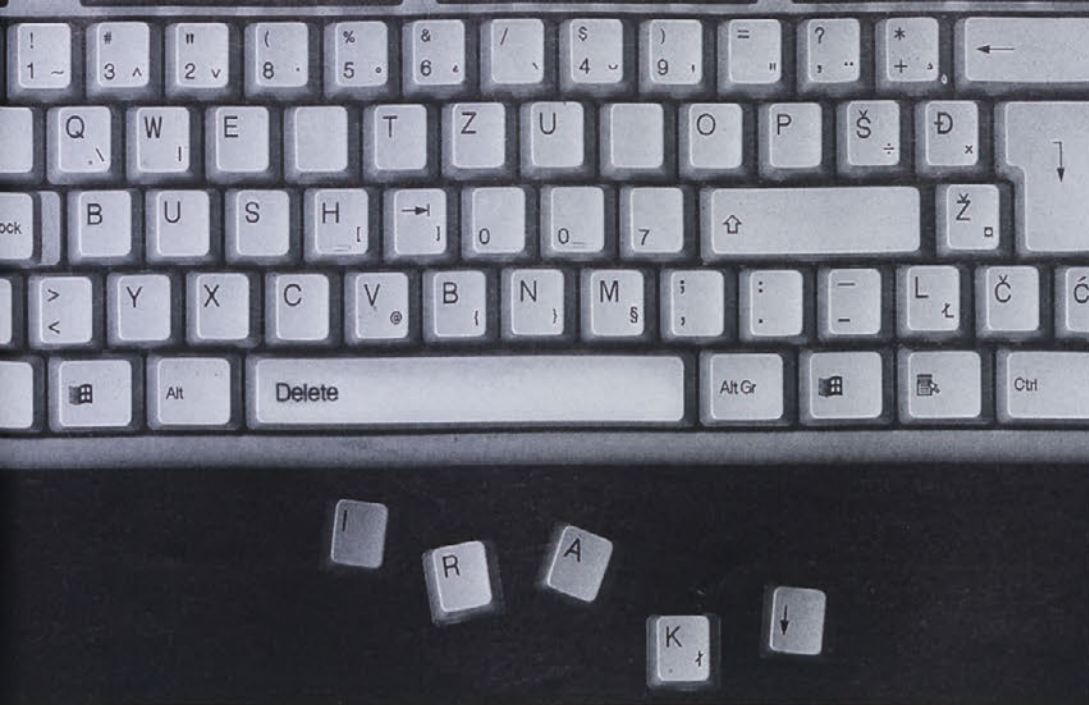

FOTO: ŽIGA VIRČ

Nategi in manipulacije

“An ignorant person is easy to control”

Marijan Dovič

V moj elektronski nabiralnik se je pred kakšnim tednom zalezal neki že stokrat “forvardiran” power point dokument. Priponko sem, odkrito rečeno, odprl izključno zato, ker mi je pismo poslala simpatična finska prijateljica. Šokantno! V angleškem dokumentu je v obliki “slide showa” prikazana finančna analiza (prve) zalivske vojne leta 1991, ki se sklicuje na podatke z ugledne milanske Politehnike. Gre nekako takole: stroški zalivske vojne so bili visoki 40 milijard ameriških dolarjev. Kdo je vojno plačal – morda ZDA? Ne, ZDA so plačale le 25 % stroškov, torej 10 milijard \$, razliko 30 milijard pa so plačale arabske države, predvsem Kuvajt in Saudska Arabija. In odkod denar za vojno? Pred vojno sod nafte stane 15 \$, med vojno cena soda naraste na 42 \$, s čimer se ustvari dodatnih 60 milijard \$ dobička. Kam gre ta dobiček? V arabskih državah se dobiček deli pol-pol med državo in multinacionalkami, ki obvladujejo črpanje nafte: torej 30 milijard \$ pripade vladam Kuvajta, Saudske Arabije itd., 30 milijard \$ pa korporacijam. Vseh 7 ključnih multinacionalk je ameriških, od tega jih je pet v državni lasti. Tako so ZDA zaslužile 21 milijard,

juže z italijanskih pojasnil na strani <http://www.attivissimo.net>, da namreč kljub grobim napakam (na primer v zvezi z lastništvom naftnih multinacionalk) in poenostavitvam prikazana perspektiva ni neutemeljena. Tudi nas na tej točki ne zanima moraliziranje o tem, kako ZDA v zadnjem času neskrupulozno izvažajo svoje psihopatske reforme svetovnega reda. Bolj nas zanima, kaj se danes dogaja z verodostojnostjo informacij in integriteto informirajočega se posameznika. Kdo namreč jamči, da niso tudi strani, ki demantirajo to »analizo«, ponaredek, približek resnice, morda celo plačan od ameriške medijske kampanje – morda je kdo profesorja prisilil, da se je od svojih predavanj distanciral? Še več, kdo nam sploh jamči, da vse to, kar nam mediji, tudi tisti pod državnim nadzorom ali z dolgoletno tradicijo, prodajajo kot informacije, ni navaden, preračunan in filtriran blef?

Internet je s svojo anarhično pluralnostjo najboljši primer, ob katerem nas lahko zadane temeljna negotovost naših prizadevanj, da bi se informirali. Vse

Dnevno se trapimo, da bi izvedeli, kaj je res in kaj ne, kdo ima prav in kdo se moti. A ta vednost nam ni dana in nam ne bo mogla biti dana, ker nam je nedosegljiva. Kar nam je dano, so stokrat precejeni, prefiltrirani kosi interesnih bojev.

ameriški zasebni sektor pa 9 milijard \$. Dobiček in cena za vojno pri Arabcih se torej izničita, ZDA pa kljub vložku 10 milijard v vojno profitirajo skupaj 20 milijard \$ (tu se ne štejejo dobički od orožja). In kdo je v resnici plačal vojno? Odgovor se glasi: *Mi, porabniki nafte ...* Poanta je aktivistična: razpošljite to obvestilo naokoli in širite zavest o tem, da so gibalno vseh ameriških posegov v svetu prikriti finančni motivi. Proti temu se borimo z glavo – le tisti, ki razmišlja logično, se lahko upre: »An ignorant person is easy to control«.

Zaprepan ostrmiš – mar je to mogoče, ti zlobneži pohlepni in brezčutni – in že forvardiraš sporočilo vsem v svojem imeniku in jo mahneš proti najbližji ameriški ambasadi rjovet za boljši svet ...

Ali pa te lačne glodati novinarska skepsa – ali je to res tako preprosto? – in preveriš, kam vodijo povezave, na katere se dokument sklicuje. Hm, zanimivo, že prvi link popelje na italijansko humanitarno stran www.emergency.it. Tam se takoj distancirajo od omenjenega dokumenta, češ da gre za delo pregrete študentske glave. Nadaljnje brkljanje razkriva, da je afera dobila kar zavirljive razsežnosti in je preseгла italijanski prostor, kjer je omenjeni študent milanske Politehnike sprožil verigo: na pamet je izdelal – baje na podlagi predavanj nekega profesorja – power point dokument in ga razposlal sošolcem in prijateljem. Ker splet ne pozna meja, se je zadeva razbohotila: svoja stališča je moral zagovarjati in pojasnjevati omenjeni predavatelj, študent se je javno opravičeval za netočnosti in hude napake v svoji vse preveč enostavni predstavitvi razmer in tako naprej.

Naš namen ni razkrivati, koliko so informacije v zapisu točne ali ne: naj zadošča le intuitiven sklep, ki se vsil-

bolj nam mora biti jasno, da informacija že dolgo ni več vprašanje iskanja resnice, temveč je njena funkcija – zabava. Dnevno se trapimo, da bi izvedeli, kaj je res in kaj ne, kdo ima prav in kdo se moti. A ta vednost nam ni dana in nam ne bo mogla biti dana, ker nam je nedosegljiva. Kar nam je dano, so stokrat precejeni, prefiltrirani kosi interesnih bojev. Vprašanje, ali je v tej situaciji sploh še uporabno eno od redkih vodil, ki morda olajšujejo razsojanje o tem, kaj je prav in kaj ne: bolj zaupaj tistemu, za katerega se zdi, da ima od nečesa manj finančnih in drugih koristi. Praktičen primer: če te znanstvenik, plačan od proizvajalca avtomobilov, prepričuje, da je s klimo zemlje in ozonsko luknjo vse v najlepšem redu, verjemi raje tistemu, za katerega se zdi, da ni plačan, in pravi, da je planet na robu živčnega zloma.

Ameriške vojne imajo svoje ozadje, ki ga slabo skrivajo. A svoje ozadje ima tudi nasprotovanje vojni Francije in Nemčije. Ozadje ima slovenska zunanja politika (četudi daje videz, da ga nima). In tudi tisti, ki danes vpijejo v mikrofone o pravičnosti, miru in svobodi, se norčujejo iz Rupla in »zavzemajo« fakultete, imajo ozadje: danes morda razmišljajo kot altruisti, a to ni jamstvo, da ne bodo nekoč – morda jim ravno vodenje in organiziranje protestov odpre pot političnega vzpona – ubrali drugih poti. Oko zgodovine je vendarle neizprosni učitelj: ne pozabimo, da je bil danes osvovaženi Rupel pred dobrimi tremi desetletji, v zlatih časih hipijevskih zasedb fakultet, v prvih vrstah študentskega gibanja.

Oblast je past, informacija je orožje.

An ignorant person is easy to control.

Mirovništvo

Proti bumerangu zla

Tina Ban

Zdelo se je že, da je čas Velikih zgodb mimo. Da velike ideologije varno trohnyo na smetišču zgodovine, kjer jih nihče več ne more obuditi od mrtvih. Devetdeseta so bila – podobno kot dvajseta na začetku stoletja – obarvana zlato. Gospodarstvo je rastle, plesalo se je, potovalo ... skratka, uživalo življenje. Se politične krize so bile obarvane s humorjem. Najpomembnejši predsednik na svetu je svetovno javnost zabaval s svojimi dogodivščinami s cigarami, cigareti, jointi. Tistih, ki so se obremenjevali s prihajajočo gospodarsko recesijo, na katero je opozarjala kriza v jugovzhodni Aziji, je bilo malo. Prav tako je malokoga skrbela nemoč mednarodnih ustanov, ki se je pokazala v vojni v Bosni, ali globoka kriza mednarodnega prava, ki se je pokazala v prvi »humanitarni« vojni v Srbiji in na Kosovu. Kot da bi posamezniki živeli v zasebni mavrični halucinaciji petkovega partyja. Na pragu novega tisočletja pa halucinacije spet postajajo množične. Vera v Velike zgodbe je po terorističnem napadu na newyorški WTC vstala od mrtvih.

Prva zgodba, ki se je okrepljena pobrala s pogorišča na Manhattnu, je ideologija imperialnega neoliberalnega kapitalizma, ki ji trenutno načelujejo ZDA. Druga še najbolj spominja na postkolonialno ideologijo ponižanega in izigranega Tretjega sveta, ki si jo za svoje potrebe izposojajo ter prilagajajo periferni teroristi in diktatorji. Toliko bolj nevarni, ker vanjo vpletajo verski zanos trenutno najbolj eksplozivne religije na svetu. V vojni, ki jo danes prenašajo po televizijskih zaslonih, so pravzaprav tri velike skupine idej, vrednot in interesov. Tretja je mirovniška. Čeprav se bojuje samo s simbolnim orožjem, je morda prav tako zagrižena in fanatična kot prvi dve. Število udeležencev na demonstracijah v posameznih mestih se šteje v deset in sto tisočih. Na ulice odhajajo tudi tam, kjer to nikoli ni bilo v navadi, na Japonskem na primer. Demonstracije proti vojni v Iraku so množičnejše kot tiste, ki so prispevale h koncu klanja po Vietnamu. Politična apatija je preteklost devetdesetih. V novih razmerah se je oblikoval nezanimljiv odstotek politično aktivne svetovne javnosti, ki poskuša delovati tako globalno kot lokalno. Busha kričanje na ulicah nekega Göteborga nemara res ne gane. Precej bolj pa verjetno gane nacionalne vlade, čeprav še vedno ponavljajo svoj »ne čujem dobro«. Ljudje vse bolj ugotavljajo, da je demokracija na pragu tretjega tisočletja farsa, v katerih interesi demokratično izvoljenih vlad mirno ignorirajo voljo ljudstva, ki jih je postavilo na oblast. Blair, Berlusconi ali Aznar, ki predsedujejo državam, kjer so mirovniška gibanja najmočnejša, se lahko po naslednjih volitvah verjetno poslovijo od oblasti. Španski mirovniki celo zbirajo podpise, da bi predsednika Aznarja postavili pred ustavno sodišče. V Irak naj bi samovoljno poslal španske vojaške enote, javnosti pa zatrdil, da so tja odšle kot pomoč humanitarnim akcijam.

Slovenski mediji so na mirovnike – dokler so bile njihove akcije povezane z odporom proti NATU – gledali relativno naklonjeno. Medijska gonja proti njim se je začela po tistem, ko je četverica živih ščitov odpotovala v Irak. Mirovnike so ukleščili v okvir nevarne črno-bele logike. Logike totalitarnih režimov. Takšno razmišljanje je vedno omejeno samo na dve možnosti. Z nami ali proti nam. Če niso za Busha, potem so za Sadama. Naivna mladina! Kje si bila, ko je Sadam uplinjal Kurde? Če si proti Bushu – si za genocid nad Kurdi, se konča tak črno-beli silogizem. In biserov je še več. Zakaj piješ kokakolo

in nosiš leviske? Če piješ kokakolo – ne moreš biti za mir. Zakaj snemaš reklame za ameriški kviz Lepo je biti milijonar, Moro? Če si za mir – si nujno tudi proti Ameriki in Američanom. Ena od temeljnih idej novih družbenih gibanj, ki v večjem delu sveta predstavljajo motor prizadevanj za mir, je ravno pluralnost mišljenja in diskurzov, večpomenskost, odprtost za različna mnenja. Tudi nacionalna razprava o NATU ni izvenela v smer, kamor so jo hotela voditi ta gibanja. Vprašanje »NATO – da ali ne« so hoteli preoblikovati v »vprašanje o nacionalni varnosti«, na katerega je mogoče odgovoriti z več kot samo z dvema odgovoroma. NATO bi bil le ena od možnosti. Med »da« in »ne« obstaja cela paleta različnih možnosti. Tudi vojna, ki jo v Iraku bijejo ZDA in zaveznice, je samo eden od načinov za reševanje bližnjevzhodne, naftne, enajstoseptembrske, jedrske ali »karkršne koli že« krize. Najslabši način.

Druga kritična ost, ki so jo slovenski mediji naperili v mirovnike, pa je eno samo neskončno psihološko analogiziranje. Slačenje do kosti. Do uboge narcisoidne in arogantne mirovniške biti. To močno spominja na možato taktiko vertikalne vojne, ki jo ZDA uporabljajo v svojih manevrih. Bombardirati iz zraka, napasti od tam, kjer si varen, raniti, ne da bi bilo sploh treba videti kri. Ne videti. Samo stojično zreti z višav in napasti z nekaj ciničnimi komentarji, ne da bi ob tem razgallil svoj svetovni nazor, svojo ranljivost. Slovenija je lahko tako neznosno majhna, da so v njen neznosni tudi distance do konceptov. Naklonjenost prizadevanjem za mir je odvisna predvsem od naklonjenosti posameznim mirovnikom in mirovniškemu imidžu. Komu in čemu je namenjeno dokazovanje, da je mirovništvo samo infantilna fantazma, ki obseda antiglobaliste, pomehkužene intelektualce in druge romantike? Ameriškim črncom je najbrž prav vseeno, ali se je M. L. King morda izpostavil zato, ker je hotel pumpati svoj ego. Povsem nepomembno je tudi, katere narcisoidne želje so vodile indijskega Gandhija. Ali pa kakšna je psihoanalitična resnica o Materi Tereziji. Morda tudi njena dobra dela niso bila nič drugega kot zdravilo za strašne komplekse in frustracije.

Inflacija demonstracij še ne pomeni, da ideje in prizadevanja za mir izgubljajo svojo vrednost. Vsaka ideja, vsako prizadevanje je sprva zgolj nedolžno migetanje. S potencialom hurikana francoske, oktobrske ali kubanske revolucije. Tudi za indijsko neodvisnostjo, volilno pravico za afroameričane ali za desetisočglavim redom Matere Terezije je najprej brlela le drobna naivna ideja. Zato sem za ta naivni infantilni kliše. Za peace, brother. Za nenehno lovljenje ravnotežja med skrajnostmi. Za mir, ki ga je mogoče dosegati in vzdrževati na različne načine. Gre za fiziko ali metafiziko, če verjamem, da je energija neuničljiva? Da so se smrti in ponižanja, ki so jih ZDA desetletja sejale v svetu, kot bumerang vrnilo 11. septembra. Kakšna os zla? Bumerang zla, bi morali priznati! Sovražstvo, ki narašča v muslimanskem, še posebej arabskem svetu, bo težko uničiti. Vsaka fotografija ranjenega otroka se zapisuje v arhetipske pore človeških mitov, predsodkov in drugih oblik kolektivnega nezavednega. Vsaka nova smrt hrani in podpihuje staro sovražstvo. Vsaka bomba usmiljenja, ki zdajle dežuje na civilno prebivalstvo Iraka, na ustnice kliče novo prisego maščevanja. In upam tudi, da vsak nov glas, ki kjer koli ali kakor koli poziva k miru, prispeva k temu, se bo vojna v Iraku čimprej končala. Pax vobiscum.

Foto Asja

Uroš Zagožen:
Aleluja.

Ohranjamo vaše spomine

- NOVO MESTO> Glavni trg 15, tel. 07 / 39 35 500
- Novi trg, tel. 07 / 39 35 510
- Ljubljanska 22 - TPC Hedera, tel. 07 / 39 35 514
- Podbevskova ulica 4 - Mercator Cikava, tel. 07 / 39 35 518
- SEVNICA> Trg svobode 9, tel. 07 / 81 63 540
- KRSKO> Cesta krških žrtev 141 - PC TA-BU, tel. 07 / 48 81 520
- ZAGORJE OB SAVI> Cesta zmage 34 - Tržnica pod uro, tel. 03 / 56 25 430
- METLIKA> Cesta XV. brigade 27a - novi TC Spar, tel. 07 / 36 91 530

www.foto-asja.si

MALEFAKTOR

Če kolne general, je pač srdit,
vojak, ki kolne, ta pa je brezbožnež.
S. Deville

Dante Kristan

trenutek

Čudni čas. Preplodna nam pomlad odprla svoje vlažne ude je v neskončni gloriiji. Odprla nam je žilo, nos, oko, tako kot samo ona s svojim vsepotentnim erotizmom ume. Ti, sreča, da ti žleza žlezne.

prepozno

Ti črni, črni čas. Dnevi črni, dnevi rdeči, sivomaslinasti in preteči. Zajebali so nam pomlad. Kaj nam mar zelenja in drstenja, ko pa vidimo, kako od vsepovsod dehtita smrt in zlo. Četudi erotika in smrt sta dostikrat hodila vstric, a ljudje božji, le do mere. Bog, kakšno sranje je sposoben proizvesti človek. Vsi ti zli faktorji, smrtonosni benefaktorji, jebeni črpalkarji, ki se čutite poklicani, da nam razfukate planet. Ta vaša nafta. Utonite že končno v njej, nergači. Kdor išče sranje, ta ga najde. Kdor drugemu na glavo kaka, še sam bo drek v ksiht dobil. Vi, administracija. Vi, gospod predsednik, vaše svete velesile. Ti prekleti figurant šmirantski in tvoja sorta še povsod drugod, ki krake svoje žaltave drži na okidaču. Vi, mortalizatorji. Vi ste res od sile. Od vas še kamen crkne. Spet ste nam podrekali pomlad, kot že tolikokrat poprej. Ma, drek peklenski, namesto da bi se vdajali poletnim užitkom, kolikor jih pač vsak premore, zdaj misli nam bežijo tja daleč v depresijo. Namesto svežega razvrata in praznovanja zbujanja narave matere, vi nam servirali ste gnojno mezgo vaših grehov, ki nam jih zdaj prodati hočete kot naše lastne. In ob tem sploh veste ne, da je ta vaša fekalna dediščina tako ali tako že tudi naša. Drek mešate v imenu vseh nas skup, pa tudi u kurac bomo šli vsi vkup, ko bomo šli u kurac. Saj kdo pa še dandanes verjame, da za sodni dan obstajajo kvalifikacije. Vaš smrad je tudi naš smrad. Vaš razkroj bo tudi nam počasna smrt. Kako naj se vas znebimo, ko pa ste kot vampirji nesmrtni, ki nenasitno cuzate našo gosto deviško kri. Nikako niko da vas skine s kurca. Ko herpes, ko klop. Pojebali ste nam pomlad. In kaj nam bo od vaše silne milosti prinesla prihodnost? Same rožce, pizda. Res jedva čakamo. Vi fino štejete zelence, mi vsi ostali pa kadavre, teror gor, mir dol, neenakost za vse skonto, nezaposlenost bo cvetela, plače pač venele, varnost podatkov bo super, osebna svoboda pak v pizdi, tovarne orožja gor, pediatrične klinike dol, tujci spizdite, ksenofobija gor, prostitucija gor, droge gor, revščina gor, umetnost ziher dol, organizirani kriminal do neba, strah gor, panika gor, paranoja gor. Great. To bo nekroza. To bo nekrotiranje in še jebeno krepiranje zapovrh. Ta vaš greh kriči v nebo. Ta greh. Te vojne. Vaše vojne, ne naše, pička vam materina. In kako perverzno nam jih kažete, te vaše slike, ki so tako faking pomembne. Te vaše vsemogočne informacije. Kot da so že kdaj komu pomagale. Odprte lobanje, pizda. Samo da je čim več bodyparts, naj bo čim bolj graphic. Vdovo najbrž boli kurac, če bo na televiziji ali ne, truplo pa tudi, al kaj. Kot da bo zlo kaj manjše, če ga bo videla kamera in še milijon oči. Za kozlat. Lahko bi vas pobruhal zdaj pri priči, vse, pa se mi od studa še kozlanec sam v grlu je zataknil. In še ta vaša glorificirana novinarska stroka. Pizda, ne vem, ali so bolj navdušeni nad trupli ali nad novimi tanki, ki baje ful letijo. Še najbolj so pa vzhičeni, če se kaj dogaja ponoči, ker potem so take fine seksi lučke ko bombe padajo na ljudi. Na ljudi, Pizda. Kaj je tukaj narobe, ljudje, vas vprašam. Za še eno pomlad smo bili vsi ogoljufani, ukradli ste nam jo vsi vi, zlobni prasci, in zato se jebite. Jebite se mi zdaj. Itak vam bo nekdo jebal mater slej ko prej, vsem ki sejete temo. Ne moreš ti, da ne plačaš. Nihče ne more. Še tako trdovraten plevel svoj konec stori. To pa ziher.

nasilje

Imeti moč giganta je lepo, a uporabljati jo kot gigant, to je nasilje. Če se s svetnikom šali velik človek, je duhovit, če majhen – svetoskrunec. Blazni so reveži, bogataši, ti so le ekscentrični. Človeštvo ob materi zemlji je kot mrhovina, ki na soncu leži ob vijolici in trohni od zraka, ki nji pomaga v cvet.

Dr. Aleš Debeljak

Mi bi pri puncu spali, ne da bi se to poznalo

Nina Štampohar

Dr. Aleš Debeljak je bil v minulem mesecu zagotovo eden najbolj zaželenih ljudi v Sloveniji. Dobesedno skočil je vate. Na radiu je predaval o religiji, na televiziji razlagal, zakaj je ameriški predsednik Bush napadel Irak, v Nedelu nam je zaupal, kaj je počel zadnje leto, ki je bilo, mimogrede, zanj zares uspešno in plodno. Aleš Debeljak je na filozofski fakulteti diplomiral iz primerjalne književnosti, doktoriral pa iz družbene misli na Maxwell School of Citizenship and Public Affairs, podiplomski študijski študijski študij na Syracuse University v New Yorku. Je pesnik in esejist. Eden vodilnih v Evropi; je eden izmed vodilnih intelektualcev in pesnikov slovenske generacije, ki je dozorela v osemdesetih. Izdal je več zbirke pesmi, esejev, uredil je antologijo ameriških kratkih zgodb. Njegova osebna in analitična meditacija *Twilight of the Idols: Recollections of a Lost Yugoslavia* je bila prevedena v več kot dvanajst jezikov, v slovenščini pa je izšla kot *Somrak idolov* (1994). Leta 1997 je izšla njegova izčrpna antologija *The Imagination of Terra Incognita: Slovenian Writing 1945 - 1995*. Pred štirimi leti je izdal *Atlantski most*, zbirko esejev o ameriški literaturi. Je dobitnik nagrade Prešernovega sklada, Zlate ptice, Sedem sekretarjev SKOJ, Jenkove nagrade, nagrade Kristal Vilenica in nagrade Miriam Lindberg Israel Poetry for Peace iz Tel Aviva. Uredil je srbski, hrvaški in slovenski del knjige *Shifting Borders: East European Poetries in the Eighties* in antologijo *Prisoners of Freedom: Contemporary Slovenian Poetry*. Debeljak je glavni urednik izdaj serije knjig *Terra Incognita: Writings from Central Europe*, pri kateri je pred izidom knjiga izbranih pesmi Daneta Zajca z njegovo spremno študijo in v prevodu Erice Johnson-Debeljak. Je izredni profesor (predava sociologijo umetnosti in sodobne kulturološke smeri) ter direktor Centra za preučevanje religije in kulture na Fakulteti za družbene vede. Impresivno. Moj sogovornik je neusahljiv vrec misli, informacij, tez. Na pogovoru je imel sicer visoko vročino, a na iskrovosti besed se to ni poznalo. Zgodilo se je, kar je zanj slikovito dejal Andrej Blatnik: Aleš Debeljak je zajel sapo in nepretrgoma govoril dvajset minut. Na eno vprašanje. Nisva se niti dotaknila njegovega bivanja v Ameriki, njegovega življenja z ameriško ženo in s tremi majhnimi otroki, kakšno mnenje ima o 11. septembru ali o Georgeu W. Bushu, kaj pravi o koalicijskem napadu na Irak. Tudi nisva govorila o tem, da je med ljudmi vedno manj časa za "biti" in vedno več za "imeti". Med pogovorom se je tako ognjevit razplamtel, da je fotograf Boštjan od strahu začel spet govoriti šele na poti nazaj v Novo mesto. Ko sem ga spejala na poezijo, pa so njegov obraz in besede dobile topel nasmeh. Najbolj pa mi je žal, da ga nisem vprašala, ali še kaj posluša Johnnija Štuliča.

Za nami sta referendum o vstopu Slovenije v Evropsko unijo in zvezo Nato. Zdi se mi, da Slovenci ogromno pričakujemo prav od vstopa v EU.

Tudi jaz mislim, da je tako.

Se vam zdi, da bo 90 odstotkov volilcev, ki so bili za vstop, čez čas, ko se bo pokazalo, da Unija ni neka obljubljena dežela, razočaranih? Kaj se bo zgodilo po vstopu?

Ponovila se nam bo, v najbolj splošnih potezah oziroma v tem, kar bo najbolj opazno, zgodba iz najbolj razvite republike v Jugoslaviji; mi bomo neto plačniki in bomo iz splošne evropske blaginje dobili manj, kot bomo vanjo prispevali, zlasti zaradi CAF, to so strukturni Common agriculture funds, ki so narejeni tako, da je iz njih zelo težko črpati denar, novim članicam pa še posebej. Reformirati pa njihovega delovanja nihče ne želi, ker je to preveč komplicirano in bi tudi porušilo stabilnost, na kateri je bila Evropska unija sploh zasnovana, namreč ta, da nemški tovarnarji plačujejo nerentabilne francoske vinogradnike. Sicer pa na ravni vsakdanjega življenja ne bo bistvenih razlik takoj. Utegnemo pa se pritoževati, da financiramo nerazvite. Vendar pa Evropska unija ni samo ekonomski inštrument, v tem je cela poanta zgodbe o vstopu.

Kaj bo s kmeti, za katere se zdi, da so najbolj na udaru?

Mislim, da kmetje večinoma niso proti EU, pač je proti njihov lobi, ki uspešno manipulira s kmečkimi pridelki. Kar pa je po mojem mnenju premalo poudarjeno v dosedanjih pogajanjih, je to, da kmetijstvo ni samo industrija predelovanja hrane, ampak da ima izredno pomembno vlogo v dolgoročnem smislu, namreč vlogo pri ohranjanju raznolikosti kulturne in naravne krajine. Ne gre za neko estetiko, ko se oko spočije na njivah različne barve, ki jih prekinjajo majhni vinogradi. Dejstvo, da je Slovenija zaenkrat tako prijetna za življenje, je precej povezano s pametnim gospodarjenjem z gozdovi in naravnimi viri. Tam, kjer se vse podredi ekonomskemu kriteriju, tam imamo opravka s premikom v proizvodnjo monokultur. To pa vodi v propad raznolikosti kulturne krajine, kar pomeni, da bo čez

pol stoletja podoba slovenske pokrajine drugačna, manj raznolika. **Torej nas po vstopu čaka razočaranje ali veselje?**

Da bo publika razočarana zaradi vstopa v EU, je prav ena od poant moje knjige *Izgubljeni paradiz*, ki jo pravkar pišem. Govori o Evropi, o tem, kako dojemamo Evropo kot neke vrste Arkadijo ali paradiz, kjer so se protislovja pomirila. In bomo seveda grobo razočarani. Vendar je funkcija te Arkadije neke vrste korenček, s pomočjo katerega so nam veliko obljubljali in priganjali k vstopu. Retorika, ki je obvladovala javno sfero po osamosvojitvi, da se bo uresničil tisočletni narodov sen, je bila intimno povezana z retoriko vrnitve v Evropo, kot da se bo po petdesetih letih komunizma lahko zdaj preprosto vse spremenilo. Spremenili bomo imena ulic, porušili par spomenikov, tako da se bo vse vrnilo v stanje nič pred nastopom komunizma. To ni res! Ni nobeno naključje, da se je ta fantazmatična samozadostnost Slovencev zelo lepo izoblikovala v predreferendumskega časa.

Kako se je to videlo?

Gre za to, da Slovenci stalno mislimo, da smo nekaj posebnega. Stalno mislimo, da smo drugačni kot Srbi in Hrvati, ki so vendarle Balkanci! Mi torej z zatisnjanim nosom preziramo odpravljamo vse, kar je južno od Kolpe, kot manjvredno, medtem ko mislimo, da smo seveda drugačni od Avstrijcev, Italijanov in od ostalih vzhodnoevropejcev. Do vseh gojimo neprikrit občutek večvrednosti, ki se je zelo lepo pokazal, ko kot država nismo hoteli najprej vstopiti v nam bližnje integracije, pač pa takoj kar v EU. Primer za to je Višegrajska skupina, ko je politična elita ob asistiranju javnosti rekla, da gre za neko združbo zanikrnih srednjeevropejcev, da mi vanjo sploh ne spadamo, čez leto dni smo se pa po kolenih plazili, da bi nas vnovič sprejeli. Soočimo se vendar z dejstvom, da v zahodni Evropi nismo dosti več kot Giganzi oziroma Balkanci, manjvredna rasa, tako kot navsezadnje vsi ostali Vzhodnjaki. V EU se ne vidi nobena naša posebnost, fantazmatična samonavdušenost, ki jo Slovenci tako pazljivo negujemo. Mi

“seveda” vemo neko drugo, posebno pot, ki je še nobenemu ni uspelo izoblikovati. Mi bi bili kar nevtralni, na pamet, ne da bi vedeli, da si nevtralen lahko samo, če ti to drugi priznajo.

Pa nočemo mi, ljudstvo, soditi v nobene integracije, ali je to pozicija naše vlade?

Mislim, da je večinski občutek tak, da smo pravzaprav tako zelo prekleto nekaj posebnega, da smo rekli: *Ajde, OK, bomo nekako šli v EU in Nato, ampak poudarjamo, da smo popolnoma drugačni od vseh ostalih*. Iz Evrope in Nata bi radi samo nekaj dobili, dali pa ne bi ničesar. Mi bi pri puncu spali, ne da bi se to poznalo. Mislim, da je to največja napaka t. i. napredne civilne družbe, ki pozna samo pravice, ki izvirajo iz mednarodnega pravnega in političnega reda, kakšne so pa odgovornosti Slovencev za vzdrževanje tega reda, to pa pozabljajo. Nikoli ne bom pozabil tega, kako je v zgodnji fazi 10-dnevne vojne takratni zunanji minister nepriznane republike Slovenije trkal na tiste tri konzulate, ki so takrat sploh bili v Ljubljani, moledoval, naj nas priznajo, pomagajo ... Vrata so ostala zaprta. Zakaj? Ker nismo spadali nikamor. Jaz pa ne bi rad živel v državi, ki ne spada nikamor, ki si umišlja, da je tako prekleto posebna, da bo lahko ostala izven tokov zahodnega sveta, hkrati pa od tega Zahoda dobivala ekonomske ugodnosti, bonitete, varnost in zaščito! Denimo, mednarodna solidarnost, to, da bi se slovenski vojaki v okviru Združenih narodov ali Nata lahko borili še kje drugje, ne samo na domačem terenu, je popolnoma nesprejemljiva. A drugi vojaki pa bi za Slovence lahko umirali!!! Brez posebnih dilem smo v času 10-dnevne vojne od Zahoda pričakovali, naj nas brani, in ko smo javno izražali prezir do Evrope, ki ni intervenirala v Bosni. Drugi naj se bojujejo za tuje interese, mi se pa ne bomo!? Vem sicer za dejstvo, ko smo v zgodovini vedno umirali za tuje interese, za tuje imperije, ampak zdaj imamo vendar lastno državo: zdaj solidarnost z drugimi pomeni zaščito lastne države.

Kam torej spada Slovenija danes?

Ni modela nevtralne države, ki bi bil uporaben za sedanjo Slovenijo. Na živce mi gre, moram reči, ker je navsezadnje to vznemirljiva, vabljiva in plemenita misel, čeprav je žal popolnoma nerealna. Katere evropske države so nevtralne? Švica, bog jo blagoslovi, ampak z njo ne moremo nič dokazati, ker je izjema v vseh pogledih; Švedska, ki ima za sabo več kot 100 let nevtralnosti; nato Avstrija. Zakaj je Avstrija nevtralna?? Leta 1955, ko je dobila neodvisnost, so Rusi zahtevali njeno nevtralnost, saj so jo postavili kot pogoj za umik svojih čet iz razdeljene Avstrije. Naslednja je Finska. Nevtralna je zaradi zahteve Rusov. Ni nevtralnost preprosto odvisna od tega, da se mi sami odločimo, da bi radi bili nevtralni. Gre za to, da mora to nevtralnost priznati mednarodno okolje.

Torej je naša politična elita dokaj neuka?

Ne mislim, da je samo vodstvo tako. Ne bi rad padel v to past, da je vodstvo slabo, ljudstvo je pa dobro, da so elite korumpirane, ljudstvo pa je načeloma pozitivno.

Kaj si mislite o izmikanju našega vodstva glede tega, ali smo v koaliciji voljnih ali smo na strani ZDA ali ne glede posredovanja v Iraku?

To je popolnoma zgrešen način delovanja naše politike. To je tako, kot sem že prej rekel: spali bi pri puncu, ne da bi se poznalo. Narediti z Ruplovim podpisom Vilenške izjave to, kar sta naredila Rop in Drnovšek, je po mojem mnenju popolnoma nesprejemljivo!!! Jasno je, da Rupel ni mogel te listine sam podpisati, če je to sam podpisal, naj ga odločno odstavi. Eno je gotovo: nimamo politične elite, ki bi bila dramatično slabša od političnih elit, ki jih imajo ostale vzhodnoevropske države.

Kje leži potem upanje?

Ironično in bizarno, ampak šestdeset let po koncu 2. svetovne vojne, vidim upanje za Evropo in človeštvo v načelni politični držini Nemčije. V Francijo nimam nobenega zaupanja, zato ker je nekdanja kolonialna sila, ki se ne more soočiti z dejstvom, da so časi njene svetovne slave in ponosa minili. V zadnjih petdesetih letih je bila izrazito pripravljena vojaško intervenirati; niti enega njenega vojaškega posredovanja ni, ki bi ga lahko označili kot pozitivnega! Američani imajo vsaj Bosno in Kosovo, Srbijo! Francozi

niso nobene golobice miru. Chirac je proti vojni – to je sicer pravo stališče, ampak iz napačnih razlogov! On ni proti vojni, ker je načeljen človek in pacifist, tako kot so Schroeder in velika večina Nemcev.

Kakšno pa je stanje v naši neposredni soseski?

Berlusconi vodi državo kot svojevrstni diktator! Če bi bila Italija majhna država kot Avstrija, bi morala EU bojkotirati Italijo, tako kot je Avstrijo! Ker pa je to žal velika država, si tega EU ne more privoščiti. Slovenska politična elita ni torej ne slaba ne dobra. Lahko sicer zdaj debatiramo, kako nismo znali izkoristiti našega geostrateškega položaja, kako bi morali bolj igrati balkansko karto ... Mislim, da je bila prav v tem zamujena velika priložnost. Država je namreč igrala vedno le na eno karto, na karto integracije z Zahodom. Če bi dojeli naš položaj mostu med urejenim kozmosom zahodne Evrope in krvavim kaosom Balkana, bi morali to aktivno izkoristiti. Na ta način bi naše, tako opevano posebno znanje o Balkanu, ki je sicer danes že precej skopnelo, lahko lepo izkoristili. Lahko bi igrali na balkansko karto, če bi le imeli daljnovidnejše vodstvo. Ampak tudi javnost ni bila tista, ki bi se jasno izrekla za ohranitev vezi z Balkanom, za zavračanje političnih okvirov združevanja v nekdanjem jugoslovanskem okviru, hočemo pa zadržati dostop do kulturnega bazena, do tržišč. Če bi bilo tako, bi v Ljubljani na primer imeli Univerzo jugovzhodne Evrope. Pa je nimamo.

V čem je še vzrok za tako obnašanje bodisi ljudi bodisi vladajoče politike?

Pri nas je, to je treba poudariti, na oblasti neprekinjeno le ena stranka, LDS. Govoriti, da imamo opraviti z neko liberalno stranko, je sicer možno, mislim pa, da napačno. Kaj pomeni biti liberalec? Zavzemati se za toleranco, spoštovanje razlik ... ergo, tudi za džamijo kot molilnico ene od pomembnih religioznih skupnosti v Sloveniji. Na oblasti so 10, 12 let, pa niso uspeli sprejeti zakona, ki bi zagotovila enakopravno obravnavo islamske skupnosti! Premalo je, da pošlješ Romana Jakiča na televizijo, kjer celo izpade kot velik svobododomlec! Pa istospolne poroke. Lepo je sicer sprejemati mavrično koalicijo in reči, da podpiramo istospolne poroke, ne pa sprejeti zakona, ki bi jih legaliziral! To je huda hipokrizija! Reči, mi smo vsi enakopravni, žpeace brother, to je pesek v oči! Rad bi se postavil po robu publicam o tolerantni slovenski publiki, ki jo za nos vodijo korumpirani voditelji. Mislim, da je publika točno takšna, kakršni so voditelji, navzdol šovinistična, navzgor pa hlapčevska. Mar ne vzklikamo Na zdravje!, kadar kdo v Berlinu, Parizu, Londonu kihne, istočasno pa preziramo vse, kar je manjvredno, torej balkansko, lokalno, npr. "goveja" glasba. Sprevrnjena oblika take negotovosti pa je pobjeg v slovensko izjemnost, ki se med drugim kaže tudi v šovinizmu tipa "kdor ne skače, ni Slovenec".

(Pride žena, dvigne palca, reče 4:1! Debeljak izrazi upanje, da je oče posnel tekmo Slovenija : Ciper, kvalifikacijsko tekmo za Evro 2004, odigrano dan pred našim obiskom.)

Kaj je torej z nogometom?

Uveljavljeni znak nesprejemljivega nacionalizma je, če se človek navdušuje nad dosežki lastne skupine. To bo znal povedati vsak liberalec. Pri nogometu pa je bilo nenadoma kar sprejemljivo, da je vsa liberalna ekipa in civilna družba padla v kolektivni zanos zaradi "dosežkov" naše enajsterice na svetovnem prvenstvu: to je bilo potrjeno kot primerno in zaželeno, čeprav je očitno šlo za široko sprejeto nacionalistično ideologijo. Ritualni zatrevanja pripadnosti imaginarni skupnosti Slovencev so namreč povsem nacionalistični. Pazite, nič nimam proti nogometu, ampak proti načinu, kako si ga simbolno prisvajamo in pri tem kot liberalci spet upamo, da nas bo odrešila nekakšna izvzeta, posebna, enkratna situacija. Protislovja takega cenenege liberalizma mi gredo v nekem smislu veliko bolj na jetra, kot mi gre konzervativno slovenstvo, ki ga je zlahka mogoče prezirljivo odpraviti. To ni nikakršen intelektualni izziv. Rajši pogledam tja, kamor drugi nočejo. Na primer popolna samoumevnost, s katero je bila vladna kampanja za vstop v Nato pač brezupna propaganda, protinatovska, pa "kajpak" informirana, racionalna, utemeljena na dejstvih in refleksivnem premisleku?!

Kaj najbolj zamerite zagovornikom nevstopa v Nato? kateri je bil njihov najbolj sporen argument?

To, da mislijo, da bomo lahko voditelji nove nevrščenosti! Rastko Močnik in ekipa. To pomeni popolno nepoznavanje mednarodnega konteksta, v katerem se nam dogajajo te velike spremembe. Slovenci nismo nikoli, NIKOLI, imeli možnosti za spremembo meja ali spremembo režima, razen v časih velikih mednarodnih potresov. Iluzija je misliti, da bomo našli neko svojo "posebno pot". Lahko bi sicer rekli: Dobro, ne gremo v Nato, ampak potem bi morali kot

država sistematično graditi balkanske mostove in sprejeti to vlogo povezovanja. Pustimo ob strani dejstvo, da je tudi to iluzija, saj bomo "cordonne sanitaire" tako ali tako, to je namreč naša naravna funkcija, vse dokler Hrvaška ne vstopi v EU in Nato. Tako je, če hočemo ali pa ne, to ni od nas odvisno, tako kot ni od nas odvisno, ali bomo nevtralni ali ne! Druga stvar je pa ta, da niso bili nikoli sposobni dati alternative. Mencinger rad pravi, da naj bo kar tako, kot je. Kako?! Nikoli več ne bo tako, kot je zdaj! To je popolnoma jasno! Post-komunistične tranzicije se zaključujejo, postale so "mala evropska tema".

Skoraj v vsaki vaši misli je Balkan. V eseju Somrak idolov ste obračunali z razpadom Jugoslavije, med redkimi intelektualci ste jasno in glasno osvetljevali in opominjali na grozodejstva, ki so jih počeli Srbi nad Bošnjaki, Albanci. Vas še vedno tako bolijo ti dogodki?

Skozi ta velik pretres, ki je bil zame formativnega značaja, saj je bil zame tako pomemben, kot je bila za generacijo mojih staršev okupacija Jugoslavije, skozi to prizmo presojam tudi druge stvari. Nekdo lahko danes reče: francoska drža je pozitivna. Postavlja se proti hegemoniji Amerike. Jaz pa bi opozoril na zelo razdiralno zgodovino francoskega vpletanja v balkansko krizo. Mitterand je leta 1993 letel v Sarajevo, se v bistvu pogodil s Srbi in rekel: Bombs? Quelle bombs? Saj tukaj ni nobenih bomb! Ko pa je odšel, so spet začeli bombardirati. Izetbegoviću so zvjali roko na hrbtu in mu govorili: Pustite se že poklati, da bomo mi imeli MIR! Nemčija pa je, nasprotno, podprla neodvisnost Slovenije in Hrvaške takoj in je vseskozi podpirala legitimno vladno in državo BiH. Navsezadnje se je sama oblikovala kot enotna država na osnovi pravice o samoodločbi in je morala realizacijo te pravice omogočiti tudi drugim. Francija pa ne. In ta sistematični prezir do majhnih držav, les petit pays de merde, kot je prezirljiva oznaka za vse države, ki imajo to smolo, da niso Francija. In iz vsega tega izhaja tudi moja presoja, kaj je moralno in kaj ni. "Stara Evropa", ki bi se ji tako radi pridružili, ni niti s prstom mignila, ko so klali Muslimane! Seveda je nujno, da vstopimo v EU, ampak pozabiti, da so polirali paragrafe Maastrichtske pogodbe, medtem ko je gorelo Sarajevo, bi bila pa huda oblika zgodovinske perverzije, ki si je jaz ne upam privoščiti.

Izredno ste bili kritični do srbskih intelektualcev, češ, hujše je stati zraven in gledati, kot pa nič narediti.

Treba je aktivno pomagati, ne samo gledati! Ustaviti razpihovanje mržnje in sovraštva na temelju izbranega ljudstva. Po različnih podatkih je slaba polovica ameriških državljanov proti vojni. V Srbiji ni bila polovica proti vojni nikoli. Zakaj je Milošević odletel? Ker je slabo vodil vojne, ne zato, ker jih je sploh začel. Zato, ker mu ni uspelo, ne zato, ker se je sploh lotil tega projekta. To je bilo globoko in široko podprto v publiki.

In od ekonomistov in umetnikov je mednarodna skupnost pričakovala, da bodo tisti, ki bodo začeli sodelovanje s Srbijo.

Seveda. Pred izidom knjige izbranih pesmi, Skice za povratak, sem najprej preveril, kdo je založnik. Ali je zaslužil s tihotapljenjem nafte ali orožja ali je podpiral velikosrbsko ideologijo? Od vojne v Bosni nisem nikakršen abstraktni pacifist več. Mislim, da je to preprosta in intelektualno nezanimiva drža. Reči: "Slab mir je boljši od vojne", kot je govorila cela vrsta liberalcev na začetku 10-dnevne vojne v Sloveniji, pomeni fatalistično sprejeti pilatovsko umivanje rok za moralno vodilo. S tega vira se napaja moje zavračanje liberalne drža, ki je ves čas vojne v Bosni znala samo žebreti molilni mlinček o protiintervencionizmu in protinacionalizmu in protimilitarizmu, ki je vezal žrtvam roke na hrbtu. Ja, ta vojna je oblikovala moj pogled na svet, zato pa tudi ne morem tako zlahka reči, da je Amerika le brutalni hegemon, če sem si jih pa želel videti v razdejani Bosni. Če ne bi bilo napadov Nata, ne bi bilo leta 1995 vzpostavljenih pogojev za Daytonski sporazum. Če Američani ne bi 1999 preprečili genocida nad kosovskimi Albanci, Milošević najbrž ne bi padel. Svet ni črno-bel. Najbolj me jezijo tisti, ki pravijo, da oblastniki nujno vidijo svet črno-bel, mi, ostali, javnost, civilna družba, pa naj bi bili usposobljeni za to, da vidimo svet v mnogih otenkih sive. Istočasno pa taisti kritiki uporabljajo prav to manihejsko logiko, češ, vsak, ki je za Nato, je avtomatično za vojno, je za brutalnost, izkoriščanje tretjega sveta. Zahod izvažja še kaj več kot nasilje!

Imate Ameriko še tako radi?

No, zdaj bom pa zoprni. Zakaj pravite ŠE tako rad? Še tako rad kot kdaj?

Kot takrat, ko ste napisali, da jo imate rad, ker vam je toliko dala in vas velikodušno sprejela.

Ne ne ne, zdaj bom pa res zelo natančen. Citirate misel iz knjige

FOTOGRAFIJE: BOŠTJAN PUČELJ

Temno nebo Amerike. Knjiga, ki je prvič izšla pred desetletjem, pa je izrazito kritičen portret Amerike. V njej pišem, da jo imam rad ZATO, ker mi je mnogo dala, sem pa iz istega razloga tudi mnogo bolj kritičen. Pri meni ni namreč nikoli šlo za neko nekritično navdušenje nad Ameriko. Naprej: ko je nemška intelektualna elita zbežala pred Hitlerjem, se ni odrekla nemštvu, pač pa le režimu. To pomeni, da je treba ostro ločiti med režimom in kulturno dediščino. Jaz si na primer brez "Kind of Blue" Milesa Davisa ne morem predstavljati življenja. To pa ne pomeni, da moram pasti v protiamerikanizem, ki se prav tako spreminja v dogmo, zato ker močno razdeli svet v pozitivne, pretanjene in duhovno vzvišene Evropejce ter v negativne Američane, barbabe. Prikladno pa pozabljamo, da je v zadnjih sto letih prav Evropa sprožila dve svetovni vojni, da o balkanskih ne govorim. Taka črno-bela dramaturgija sveta je prikladna, še zlasti se zdi pomembna za mlade ljudi, ker jim pač daje smerokaz v kaotičnem in nepreglednem svetu. Je pa napačna. Moja žena rada reče, da je najbolj priljubljen prosti čas celega sveta pljuvati po Ameriki. Najlažje je reči, da je McDonald's brez veze in da Amerika izvažja homogeno hrano in uniformne navade itd. Pri tem pa pozabljamo, da so najboljše univerze v Ameriki, da danes cel svet uporablja ameriške menije, kulturno hrano, modo in stile ... Te kulturne industrije seveda producirajo tudi veliko dreka, ampak v vsaki kulturi, v vsakem zgodovinskem času je bilo 95 odstotkov dreka in 5 odstotkov kvalitete, ki je ostala. Nobenega našega povojnega slikarja si ne moremo zares predstavljati brez abstraktnega ekspresionizma Jacksona Pollocka. Cela vrsta umetniških smeri bi bilo nemogočih, če ne bi bilo nenehne dialoga, napetosti in polemik med evropsko in ameriško kulturno izkušnjo. In temu se ne mislim odpovedati zaradi tega, ker si je nek idiot iz Teksasa, ki ima v najboljšem primeru majav odnos do angleščine, uzurpiral oblast in zdaj vodi vojaško hunto. Prav tako nisem obrnil hrbita srbski kulturi, čeprav sem bil izrazito kritičen do srbskega nacionalnega socializma. Ves čas vojn v bivši Jugoslaviji sem pisal recenzije o ex-uy knjigah, ki sem jih z veliko težavo sploh dobival, tukaj pa sem jih predstavljal takrat, ko to ni bilo moderno, kot je zdaj! Izhajal sem namreč iz identičnega stališča, ki ga imam sedaj: da je treba zavrniti režim, ne pa kulturne tradicije. To, da zavrnem Miloševića, ne pomeni, da moram zavrniti Vaska Popo, Miloša Crnjanskega ali Danila Kiša. Veliko ljudi pa je počelo prav to. Danes je prav tako lagodno biti protiameriški.

Dotakniva se še vaših pesmi. Aleš Berger jih je opisal kot malce temačne, turobne, opisujete same pozabljenice, osamelce, hrepenevce, drugačneže. Je temu tako? Zakaj?

Pesmi po mojem sploh niso "malce" turobne in žalostne, ampak so take kar v občutni meri. Svet vidim kot predapokaliptičnega, kot razpadajoče kolibe na robu brezna, na robu katastrofe. S publico: svet ni lep.

Meni se pa zdi, da imate lepo življenje.

To je samo mikrokozmos. Absurd, ki izvira iz nesporazuma med človekom in svetom, je tisto, kar animira mojo imaginacijo. Dejansko vidim svet na robu katastrofe, drugače najbrž ne bi v Minutah strahu leta 1990, ko še ni bilo nobene vojne na horizontu, pisal tako kot sem, z begunci in taborišči, z ruševinami in vojaki fosfornih pogledov. Zanima me iskati protislovja v navidez čvrstih stališčih in kazati, kako smo, navsezadnje, pod kožo vsi krvavi. In to v bistvu dela poezija, kjer - če imaš srečo - postane en človek vsi ljudje. Poezija, ki je globoko individualna, izvira iz notranjih bolečin in frustracij. Zunanje življenje že imam najbrž lepo, ampak notranje frustracije, moj notranji kaos, je tisti, ki se preliva v verze. Če se v njih kdo prepozna, še toliko boljše. Gre za neke vrste lirčne dokumente mojih lastnih obsesij. To naredi poezijo prepoznavno. De te fabula naratur, o tebi govori ta zgodba, in če se stik zgodi, ima poezija še dvakrat večji smisel. In poezija - to je vsaj moja velika ambicija, ki je ne skrivam, koliko je realiziram, je drugo vprašanje - mora po eni strani poročati o svojem času, biti dokument, po drugi strani pa mora vizionarsko presegati svoj čas. Tam, kjer se ta razsežnost očitvidca skladno poveže z jasnovidcem, tam imamo opravka z velikimi umetninami.

Hvala za pogovor.

Internetno podjetništvo: Infotehna

Z naročniki hodimo po neprehojenih poteh

Primož Žižek

Infotehna je vodilno dolenjsko informacijsko podjetje. Specializirani so za upravljanje z znanjem in dokumenti. Podjetje je v zadnjih nekaj letih prehodilo strmo pot razvoja in rasti. Njeni strokovnjaki so dobrodošli predavatelji na tehnoloških, informacijskih, farmacevtskih in drugih kongresih doma in po svetu. Njihovo mnenje in izkušnje imajo težo. Poslujejo na treh lokacijah, v Novem mestu, Ljubljani in Zagrebu. Poleg tega imajo še tri predstavništva, in sicer v Nemčiji, na Danskem in v Veliki Britaniji. Gre za hi-tech podjetje, kjer prevladujeta znanje in ustvarjalnost ljudi. Število zaposlenih so v zadnjem letu več kot podvojili – zdaj jih je prek trideset, zaposlujejo pa večinoma inženirje pa tudi ekonomiste. Povprečna starost je okoli trideset let, povprečna izobrazba nekaj več kot univerzitetna diploma, povprečne delovne izkušnje pa približno pet let. Med njimi je tretjina žensk. Pravijo, da veliko vlagajo v izobraževanje. Iščejo sodelavce, ki znajo delati v skupini, ki jih ni strah izzivov in se ne ustavijo pred vsako ograjo, ki so samostojni, radovedni, govorijo tuje jezike in so sposobni gojiti dobre medsebojne odnose. Infotehna tekmuje na svetovnem trgu in pregovorno se ve, da so mnogi njeni zaposleni veliko časa nekje na poti po evropskih avtocestah. Zato se ne čudite, če v mestu vidite nekoliko zamišljene tehnike, ki s sendvičem in CD-jem v roki odklepajo avto in po mobilnem telefonu sporočajo: »Se vidimo! Čez šest ur!« Govorili smo z direktorjem Čedom Jakovljevičem, ki mu je sem ter tja priskočil na pomoč Vito Strasberger, direktor marketinga. Enter!

Kako bi opisali dodano vrednost, ki jo na trg prinaša novomeška Infotehna? Pravijo, da ste vodilno informacijsko podjetje na Dolenjskem.

Res je, da smo največje podjetje v tem delu Slovenije, ki se ukvarja z združevanjem različnih informacijskih tehnologij v delujoče rešitve na področju upravljanja dokumentov in procesov. Ko opisujemo, kaj lahko uporabnik pričakuje potem, ko bo uvedel sistem za upravljanje z dokumenti, razloge utemeljujemo s hitrejšo obdelavo vsebin dokumentov, zmanjšanjem fizičnega obsega (papirnih arhivov ne bo več), sposobnostjo hitrejšega reagiranja na spremembe, nadzorom sprememb ter možnostjo hitrega in varnega pristopa do vsebin v dokumentih. Če nam to, z roko v roki z uporabniki, uspe, potem je to dodana vrednost. Poslovni analitiki pravijo, da je še vedno okoli 80 % vsega znanja v dokumentih, le 20 odstotkov pa je že zapisanega v takšnih ali drugačnih strukturiranih bazah podatkov. Infotehna se ukvarja s sistemi za upravljanje dokumentov, ki so podlaga za celovito upravljanje znanja. Področje dela je torej zelo veliko, le redke pa so že delujoče rešitve. V bistvu hodimo skupaj z našimi naročniki po neprehojenih poteh in skušamo v tesnem sodelovanju z njimi skupaj reševati odprta vprašanja.

Za vas je značilno, da servisirate zelo zahtevne naročnike, denimo

farmacevtska in energetska podjetja. Zelo zahtevne postopke, ogromne količine podatkov, številne zahteve uporabnikov oblikujete v pregleden upravljalni model, ki postane uporabniku prijazen in učinkovit. Kdo so torej vaši uporabniki?

Med naše uporabnike sodijo, kot ste omenili, v prvi vrsti farmacevtska industrija, katere glavni izdelek, kot tudi sami pravijo, je pravzaprav dokumentacija o zdravlju. Tako naše rešitve uporabljajo v Krki, Leku, Plivi, Belupu, Bosnaleku, nemškem Ratiopharmu, ki je tudi največje tamkajšnje generično farmacevtsko podjetje, ameriška firma Lipient pa je kupila licence našega izdelka my-Process, ki jih bo vgrajevala v svoje rešitve, namenjene svetovni farmacevtski industriji. Uporabniki naših storitev so v industriji, finančnih organizacijah, infrastrukturi in državnih organih. Na domačem trgu so naši uporabnik RTV Slovenija, ELES, Živila, TEŠ in drugi. Prav gotovo štejejo med pomembne dosežek to, da smo bili letos povabljeni na evropsko konferenco generičnih proizvajalcev zdravil, ki je bila pred nekaj dnevi v Bruslju. Tam smo predstavili naše rešitve strokovnjakom, ki se ukvarjajo z registracijami zdravil.

Kako so bile sprejete?

Smo edino podjetje, ki je specializirano za to področje, kar nam olajšuje prodor. Sprejete so povsod zelo pozitivno, skrbijo pa jih to, da smo majhni in iz Slovenije. Potem jim povemo, da je število strokovnjakov za generično industrijo v Infotehni verjetno največje v tem delu Evrope ter da je na primer iz Novega mesta do Muenchna enako daleč, kot je iz Berlina in Muenchna, da pa si tam iz NM prej.

Kako gledate na konkurenco in kateri so vaši največji dosežki v zadnjih letih?

Brez konkurence ni pravega razvoja. Posel v Nemčiji smo dobili v hudi konkurenci proti firmi PriceWaterhouse Coopers, pa ne zato, ker smo resda bili cenejši, temveč ker smo dobro odgovorili na funkcionalnost, kakršno je zahteval naročnik. Tako tekmujemo na svetovnem trgu, seveda ne vedno uspešno. Imamo težave zaradi (pre)nagle rasti, obvladovanja stroškov, financiranja razvoja. Smo pa v Infotehni oblikovali tudi raziskovalno enoto, v kateri je združeno razvojno jedro in ima osem sodelavcev. Naš glavni dosežek je programska oprema my-Process, ki omogoča, da se poslovni procesi opišejo tako, da ob kasnejših spremembah okolja, organiziranosti ali drugih parametrov, ni potrebno spreminjati same programske kode. Pri tem smo ločili algoritem same programske rešitve od funkcionalnosti. Proces se opišejo kot podatki in posredujejo programski kodi. Le-ta je odprta in v celoti uporablja internetno okolje.

Kakšna je vloga znanja v informacijski družbi z vidika velikih organizacij?

Po našem mnenju ni razlike med majhnimi in velikimi, res pa kompleksnost težav in problemov v zvezi z obvladovanjem znanja ne raste linearno, temveč eksponentno. Pretok znanja v velikih organizacijah je zato lahko težaven, pojavlja se vrsta omejitev, zelo pogosto tudi subjektivnih. Prihaja do bojzani pri posameznikih, da bodo zgubili svoj vpliv in moč, če bodo svoje znanje delili z drugimi. S tovrstnimi problemi se ne ravno redko srečujemo. Obseg podatkov in informacij se nenehno povečuje. Pred nekaj leti smo govorili o podvajanju znanja vsakih pet let, danes govorimo, da je tako imenovana razpolovna doba dve leti in pol. Po nekaterih analizah se količina znanja, ki je vezano na področje zdravstva, podvaja že celo vsaka dva meseca. Lahko si predstavljamo, da obvladovanje znanja predstavlja resen problem. V zadnjem času je tudi prišlo do drugačnega vrednotenja znanja in podjetja vse več pomena pripisujejo svojim virom v obliki znanja oziroma v nematerializirani obliki. Še posebej to velja za farmacevtska podjetja in tista, med katera sodimo tudi sami, ki se ukvarjajo z razvojem programske opreme. Navsezadnje večino naše vrednosti, kar imamo vrednega in kar znamo, lahko zapišemo na en sam CD.

Bill Gates je svojo knjigo pomenljivo naslovil Poslovanje s hitrostjo misli. Koliko uspešnih podjetij na trgih, kjer delujete (Slovenija, Hrvaška, Anglija ...), že posluje s hitrostjo misli in katerim kriterijem mora neka organizacija zadostiti, da lahko govorimo o tem? Ali je naše okolje sploh sposobno privzeti takšne koncepte poslovanja?

Bilo bi pretenciozno odgovoriti na to vprašanje. Za nas lahko rečem, da smo blizu tega, da nas geografske omejitve pri poslovanju več ne motijo. Naše okolje, še posebej gospodarstvo, se hitro prilagaja in nič kaj dosti ne zaostaja za tistim, kar lahko vidimo drugje.

Slovenija se vsaj na papirju intenzivno informatizira. Rast uporabnikov interneta pri nas je okoli 35 % na leto, kar nas uvršča na sredino lestvice med razvitimi državami. Ministrstvo za informacijsko družbo je objavilo tudi akcijski načrt za informatizacijo uprave. Njene koristi naj bi bile v lažji dostopnosti do javnih servisov, elektronskem izpolnjevanju dokumentov (kot na primer obrazec za izpolnitev dohodnine, ki je bil na voljo letos), pridobivanju uradnih listin in podobno. Ali ste v te procese vsaj na Dolenjskem vključeni? Katerim pogojem mora biti zadoščeno, da bo e-uprava tudi v Novem mestu postala dejstvo?

Ker poslujemo v tem okolju, smo seveda vanj tudi vključeni. Do sedaj nam žal ni uspelo prebiti se do državnih naročil, kljub

večkratnim poskusom. Morda se bo v prihodnje kaj spremenilo. Da bo e-uprava zaživelja, pa bodo seveda potrebna sorazmerno velika vlaganja ne toliko v same tehnologije, temveč v spreminjanje navad in načina dela.

Kako bi opredelili stanje informacijske družbe v Novem mestu in na Dolenjskem? Kje zaostajamo, oz. kaj je potrebno storiti, da bomo ujeli stik z najboljšimi?

Tu se lahko vprašamo, kateri pa so najboljši? Nekatero upravno enoto v Sloveniji se pač opremijo po enotnem konceptu in na to doma ne moremo veliko vplivati, lahko pa seveda vplivamo na to, kaj se dogaja v občini. Novomeška občina ima sedaj kar lepe internetne strani, vendar žal s petletno zamudo. Mestna uprava lahko postori marsikaj, saj je možnosti še veliko. Morda bi kazalo pritegniti tudi DNS, ki združuje med svojimi člani vrsto takih, ki imajo znanje in bi ga lahko uporabili pri tovrstnih projektih.

Med državami so v ospredju Irska, Švedska, Nizozemska, med slovenskimi mesti Nova Gorica, Velenje, Maribor, ki tudi dejansko izvajajo številne programe kot so npr. e-mesto, testiranje različnih e-vsebin in e-postopkov na ravni lokalne samouprave. Spletna stran občine je prišla pozno, kot ste omenili, vendar vsaj je. Če pa se občina ne bo kmalu tudi notranje prilagodila novim informacijsko-komunikacijskim potrebam različnih uporabnikov javnih storitev v občini, bo zagata zelo kmalu še večja. Kako bi v idealnih razmerah vaši strokovnjaki pristopili k informatizaciji občinske uprave in na kaj bi se osredotočili?

Seveda. Poskušali bi najti in vzpostaviti model poslovanja na tak način, da bi vodstvu občine prineslo transparentnost procesov in stanja po uradih, uporabnikom sistema v občini olajšalo vsakdanje delo, občanom pa omogočilo hitrejši dostop do storitev, tudi prek interneta.

Med ljudmi poteka polemika o tem, ali je informatizacija draga ali ne. Nekaj seveda stane, vendar bistveno manj, kot nas stane tveganje, da se informatizacije ne lotimo. V splošnem se zdi, da brez nje optimalna vključenost v sodobne menjalne tokove ni mogoča. Kdo in kdaj se obrača na vas? Kdaj v ljudeh dozori spoznanje, da je potrebno na področju poslovanja nekaj spremeniti?

S tem vprašanjem se pogosto srečujemo. Če uspemo dokazati, da smo z uspešnim projektom zmanjšali stroške ali povečali pretok znanja, potem ni težko upravičiti vlaganja. Informatizacija in elektronsko poslovanje je pač nujna sodobnega načina življenja. Ni pa sama sebi namen niti cilj. Vse, kar je res lepega in pomembnega v življenju, pa tako ni vezano na tehnologijo.

Graščakinja : Brina & string.si

Glasbeni direktor: Vlado Batista

Brina & String.si: "Graščakinja"

album leta 2002 pri Gogi Musica!

GOGA *Musica*

- po izboru obiskovalcev spletnih strani Založbe Goga, Društva novomeških študentov in novomeške občine ter poslušalcev oddaje "Ritmi Sveta" na Studiu D
- drugo mesto je zasedel album "Doktor piska počasni swing" Žabjak tria, tretje pa "Ishuan" skupine Caminoigra
- naročila na tel.: 07 393 08 01

ŠPES
grafika

grafični studio
repro studio
Novo mesto

07 338 0 338

Knjigarna Goga

Glavni trg 6
8000 Novo mesto
tel (07) 393 0 802

knjigarna@zalozba/goga.si

Delovni čas

pon - pet: od 9h - 19h
sob: 9h do 13h

DNS študentski servis NAGRAJUJE!

V letošnjem letu DNS študentski servis Novo mesto (DNS - ŠS) praznuje 10. obletnico obstoja, zato bomo skušali to leto narediti praznično tudi za vas.

Vsak mesec bomo nagrajevali. Med obračunanimi napotnicami v mesecu bomo izžrebali določeno število nagrajencev. Izžrebani bodo nagrajeni z nagrado meseca, ki jo bo določil mesec prispeval DNS - ŠS sam, v določenem mesecu pa v navezi s podjetjem - sponzorjem meseca.

V petek, 7.03.03, je komisija DNS študentskega servisa izvedla 2. nagradno žrebanje za mesec februar. Deset izžrebancev je bilo nagrajenih s praktičnim paketom (torba in copati).

lista nagrajencev

- 1.ŠIRCELJ Polona, Rihpovec 3, 8210 TREBNJE
- 2.SABLJAK Marija, Šentrupert 13, 8232 ŠENTRUPERT
- 3.KRAVCAR Mateja, Gubčeva 9, 8210 TREBNJE
- 4.DRENIK Mitja, Cirje 28, 8274 RAKA
- 5.REGINA Anže, Dol.Težka voda 4b, 8000 NOVO MESTO
- 6.TRPLAN Dijana, Črmošnjice 18, 8333 SEMIČ
- 7.MATKO Primož, Stopice 94, 8322 STOPIČE
- 8.SAVIČIČ Biljana, Ul.Danila Bučarja 21, 8000 NOVO MESTO
- 9.STROJIN Matjaž, Mihovica 17, 8310 ŠENTJERNEJ
- 10.ZUPANČIČ Uroš, Dolenji vrh 6, 8211 DOBRNIČ

Lista nagrajencev bo objavljena tudi na oglasnih deskah DNS ŠS in Lokalpatriota ter v napovedniku Infotčke DNS.

Nagrade za mesec april bodo zgoščenke Založbe Goga.

NOVO PRI ZALOŽBI GOGA

Barica Smole

Kamendan

na večnost se ni stikala z drugo v naklonjenem prehajanju. S
ke. Moral je počakati na skali, podobni kamnom na starih p

ZALOŽBA GOGA

park:mistika

Drevesa

VELIKANI

Janez Božič

Velikani so med nami. Prahajajo, odhajajo, se borijo za preživetje in umirajo, vsak dan, vsa leta, vedno in povsod. Kjer koli se jim posreči naseliti, so ljudje ponosni nanje, ki bi imeli pri njihovem nastanku kakšne zasluge. In jih velikokrat tudi imajo, čeprav tisti ljudje, ki zasluqe imajo, največkrat niso isti kot tisti, ki se z zaslugami hvalijo. Največkrat opazimo le najmogočnejše, čeprav je njihova velikost relativna in odvisna predvsem od vrste. Orjaki iz roda extraordinarius že pri majhnih dimenzijah zbujaJo pozornost, če pa govorimo o izumirajoči vrsti, je že sam pojav te vrste vreden izredne pozornosti, in za prvega med redkimi razglasimo največjega, ne glede na to, kolikšen je. Če pa so koloseji iz močno razširjenih vrst, je konkurena huda in le najmogočnejši zadostijo strogim kriterijem. Pri tovrstnih mogočnejih je za preboj med najmogočnejše potreben obseg v prsni višini šest metrov in več. Govorimo seveda o drevesih.

Prsni obseg je le domislica ljubiteljev narave in nima dejansko nobene veze z obsegom velikanovih prsi, ki znaša minimalno 50 metrov. Če bi že govorili o drevesnih pljučih, bi morali izmeriti obseg krošnje, saj je krošnja tisti organ, ki pri drevesih skrbi za izmenjavo plinov. Ljudje smo pač ugotovili, da je izmera drevesnega premera v človeški prsni višini praktična in uporabna. Zato se dejansko ukvarjamo le z obsegom velikanovih gležnjev. Vendar je kljub temu izmera prsnega obsega pri velikanih vse prej kot preprosta. Večina največjih dreves je namreč v tako imenovani prsni višini zelo grbasta, žlebasta ali razrasla, v nekaterih primerih pa v to višino še sega vpliv korenčnika, ki je zaradi zagotovitve stabilnosti velikokrat zelo razrasel. Prsni obseg največjega slovenskega hrasta, znanega tudi kot Njučev hrast iz Gregovcev ob Sotli, tako znaša 7,78 m, najdebelejši evropski hrast pa ima v prsnem premeru kar 18 m.

Če največje obsege najdemo pri samotarjih, ki morajo za vse poskrbeti sami, so največje višine dosežene vedno v družbi prijateljev, ki se medsebojno podpirajo. O višini ne govorimo pogosto predvsem zaradi načinov zaznavanja. Če stojimo tik ob velikemu drevesu, višine ne vidimo in zato ne zaznavamo, če pa se oddaljmo od njega, tako da ga vidimo v celotnem obsegu, višino sicer vidimo, vendar je zaradi oddaljenosti ne zaznavamo. Za višinski rekord so glede na vrsto potrebne zelo različne višine, in sicer zaradi istih

razlogov kot pri obsegu. Vendar lahko povem, da je v Sloveniji trenutno najvišja velikanka Sgermova smreka v Ribnici pri Pohorju, visoka 61,7 m, ki je rekorderka tudi v širšem evropskem prostoru. Svetovna rekorderka med visokimi smrekami pa je bila izmerjena v Bosanski Peručici in je bila visoka 63 m. Kljub temu so iz preteklosti znane posamezne orjakinje, hčere slovenske grude, ki so zrastle prek 70 metrov.

Tako za višinske kot za debelinske rekorde je potrebno dobro rastišče. Za zmago med višinskimi rekorderji je potrebna tudi dobra ekipa, medtem ko je za debelino potreben predvsem čas. Zato se ob orjakih, ki so zasloveli zaradi svoje debeline, pogosto postavlja tudi vprašanje o starosti. A odgovor je večinoma neznan, saj so debela teh dreves največkrat že votla, zato preprosto preštevanje letnic ni izvedljivo. Ljudje, ki so očakom izbrali prostor, kjer so se razvili do izrednih dimenzij, so že mrtvi, in nam zato preverljivih podatkov ne morejo dati. Najboljši način je torej študij virov, iz katerih lahko nemalokrat razberemo, kdaj so se velikani rodili, saj je njihova zasaditev velikokrat vezana na pomemben dogodek, recimo posvetitev cerkve. Po izkušnjah gozdarjev so najstarejša drevesa v Sloveniji najverjetneje macesni, ki dosegaJo starosti tisoč let in več. In čas je tisti, ki ga potencialnim velikanom največkrat zmanjka, saj jih kratkoročni ekonomski interesi, nekontrolirana urbanizacija ali hidromelioracija usmrtijo v njihovih najboljših letih.

Metode za ugotavljanje presežnikov so torej na voljo, ker pa je obsegom velikanovih gležnjev. Vendar je kljub temu izmera prsnega obsega pri velikanih vse prej kot preprosta. Večina največjih dreves je namreč v tako imenovani prsni višini zelo grbasta, žlebasta ali razrasla, v nekaterih primerih pa v to višino še sega vpliv korenčnika, ki je zaradi zagotovitve stabilnosti velikokrat zelo razrasel. Prsni obseg največjega slovenskega hrasta, znanega tudi kot Njučev hrast iz Gregovcev ob Sotli, tako znaša 7,78 m, najdebelejši evropski hrast pa ima v prsnem premeru kar 18 m.

Če največje obsege najdemo pri samotarjih, ki morajo za vse poskrbeti sami, so največje višine dosežene vedno v družbi prijateljev, ki se medsebojno podpirajo. O višini ne govorimo pogosto predvsem zaradi načinov zaznavanja. Če stojimo tik ob velikemu drevesu, višine ne vidimo in zato ne zaznavamo, če pa se oddaljmo od njega, tako da ga vidimo v celotnem obsegu, višino sicer vidimo, vendar je zaradi oddaljenosti ne zaznavamo. Za višinski rekord so glede na vrsto potrebne zelo različne višine, in sicer zaradi istih

Alkimija

POZABLJENA VEDNOST

Tina Ban

Alkimijo večinoma poznajo kot nekakšno predhodnico znanstvene kemije. Vendar je bila mnogo več kot to. Vsaj toliko kot z naravoslovjem se je povezovala tudi s filozofijo in mistiko. Večina raziskovalcev meni, da se je rodila v starem Egiptu, čeprav njen izvor ni popolnoma jassen. Prvi zanesljivi podatki o alkimistih in njihovem delu kažejo na helenistično obdobje, ko se je alkimija razširila po vsem mediteranskem bazenu pa tudi daleč na vzhod. Nato so jo prevzeli Arabci, prek njih pa jo je končno spoznala tudi krščanska Evropa. Prva alkimistična središča so se rojevala v samostanih, kajti menihi so znali brati in pisati v latinščini, v kateri so bile napisane alkimistične knjige, njihovi dohodki so jim omogočali nakup drage laboratorijske opreme, njihove službe pa dovolj časa, da so se lahko posvečali študiju. Kasneje, od 14. stoletja dalje pa ukvarjanje z alkimijo ni bilo več zaželeno. Marsikje je bilo celo prepovedano.

česki kralj Rudolf II., nemški zdravnik Paracelsus, fizik Isaac Newton ...

Alkimistični mit govori, da kovine zorijo v maternici zemlje in šele s časom dosegaJo popolnost oziroma zlatost. Zlato zato velja za najstarejšo kovino in nekateri mojstri so menili, da ga je samo Sonce v svojem tisočletnem kroženju okoli Zemlje vtaklo vanjo. Zlato je sestavljeno iz istih prvln kot ostale kovine. Vse, kar biva, je namreč zgrajeno iz *materie prime* ali prvobitne materije, razlika je le v tem, da so v zlato te prvine prečiščene in postavljene v pravo razmerje. In prav tako kot si vse kozmično prizadeva doseči popolnosti, tudi kovine težijo k temu, da postanejo zlato. Nепlemenite kovine so bolne, vendar se jih da ozdraviti. Naravo in čas je mogoče pretentati, razmišlja alkimist, zorenje zlata je s kemičnimi postopki mogoče pospešiti v laboratoriju. Alkimistični mit pa ni vezan samo na iskanje zlata. Popolnost je mogoče doseči kjer koli. Arabska alkimija si je na primer prizadevala izdelati eliksir mladosti, nekateri so raje iskali filozofski kamen, drugi *quinto esencia* itd.

V času, ko so jo začeli prepovedovati, torej v visokem srednjem veku in renesansi, je alkimija dosegla svoj razcvet. Njen uspeh med drugim pripisujemo tudi temu, da je predstavljal prostor sinteze materialnega in duhovnega. Uradna srednjeveška sholastika je bila usmerjena proti nebu. Tja so stremele tako gotške katedrale kot človeško bivanje. Vsa pozornost je bila posvečena duhu, božje kraljestvo namreč ni od tega sveta. Telo je veljalo, če poenostavim, predvsem za grešno, minljivo in vir najrazličnejših skušnjav. V alkimiji pa se je odprl prostor tudi za telesno in materialno. Alkimija obdeluje stvari, vendar ne na posveten, obrtniški način. Tu sta materija in duh prepletena – materija je posvečena, duh je prizemljen. Sta kot dve identični polkrogli, ki skupaj tvorita celoto.

Zemeljska, materialna polovica je samo preslikava zgornje, nebeške, duhovne. In obratno, To, kar se dogaja spodaj, se na isti način dogaja tudi zgoraj. Točko ali ravnilno, kjer se obe polovici stikata, pa predstavlja človek. "Kar je zgornje, je enako spodnjemu, in kar je spodnje, je enako zgornjemu – in vse to je zato, da bi se zgodil čudež enega – edinega," je

Meje bivajočega

TOČKA, DALJICA, KOCKA ... KAJ SLEDI?

Aleksej Metelko

Črna

Črna

Točka, daljica, kocka ... kaj sledi? Nekateri bodo pomislili, »Ah, matematika, ne da se mi razmišljati!« Nekaterim se bo le premaknil kolešček v glavi in bodo pametno ugotovili: »Aha, to je pa vzeto iz kakšnega testa inteligentnosti«, in bodo začeli premišljevat. Nekateri, ki so se s tem »problemom« že srečali, pa se bodo le s skrivnostno navihanimi kotički ust za trenutek umaknili v svoj svet. Prvim odgovarjam: »Vaš problem!«, drugim zagotavljam, da takega zaporedja ne boste dobili na nobenem testu inteligentnosti, niti pri testu Mense, kjer mora biti vaš IQ vsaj 148 za sprejete v organizacijo, niti pri kakšnem drugem, saj naša mala zemljica z vsemi znanstveniki in strokovnjaki filozofije, matematike, umetnosti, fizike ... ne premore dovolj sivih celic, da bi našla odgovor na zastavljeno vprašanje. Zadnjim bralcem pa se le pridružim.

Četrta prostorska dimenzija

Človek živi v tridimenzionalnem svetu. Naše (z)možnosti za premikanje so na-prej - nazaj, levo - desno, gor - dol in mnoge druge naklonske variacije. Vseeno pa večini ljudi tretja dimenzija niti ni tako blizu, saj se bolj ali manj zavedamo dvodimenzionalnega sveta, ker nas pri manevriranju gor - dol omejuje gravitacija (izvzeti so npr. določeni poklici, med katerimi na vrhu hierarhične lestvice z absolutno premočjo kraljujejo akrobatski piloti). Poleg dojemanja tretje prostorske dimenzije si z lahko lahkoto predstavljamo tudi eno- in dvodimenzionalni prostor. Kako pa je z višjimi »sferami«, to je pa bil, je, in kot kaže, bo, še dolgo trd oreh, ki bo povzročal še mnogo preglavic. Vemo, da je bilo v raziskovanje četrte dimenzije vloženih ogromno ur, let, desetletij truda in znanja, pa še vedno nismo našli tiste rdeče nit. ki bi nam vse skupaj povezala v smiselni klobčič.

Črna

Obstaja seveda več med seboj različnih in podobnih teorij o četr.ti prostorski dimenziji. Od Einsteinove teorije, ki jo opredeljuje kot čas prek teorij, da je neke vrste paralelni svet, pa do strogo matematičnih izračunov (a-brez dimenzije, a²- druga dimenzija, a³-tretja dimenzija ... aⁿ-na dimenzija). Mi ne bomo razglabljali o tem, katera od teh teorij je najbolj verjetna, vsesplošno priznana ali kaj drugega, temveč si bomo četrto prostorsko dimenzijo poskušali predstavljati, torej izhajamo iz izhodišča, da obstaja, in iz postavljenega vprašanja: »Ali smo ljudje sposobni dojeti in razumeti četrto prostorsko dimenzijo?«

Stik s četrto dimenzijo

Razkril vam bom zanimivo »zgodbico« o tem, kako se ji lahko približamo in se je morda po Michelangelovski čisto narahlo dotaknemo s konico prsta (zaenkrat).

Črna

Zamislite si bite, ki živi na premici (torej v enodimenzionalnem svetu). Poimenujmo to bite z ljubkovalno besedo Dimenzek1 in si ga predstavljamo, kako šiba naprej in nazaj po premici. Če se gremo lik hudobca in mu na sredo premice postavimo oviro, jo bo Dimenzek1 le nemočno gledal, saj ne bo našel poti naprej (če je pa je ovira obstajala že preden ga je mama Dimenzka prinesla na svet, pa sploh ne ve, da je še kaj za njo, oziroma da ovira sploh obstaja). Podil se bo le do ovire in nazaj. Zdaj pa poglejmo, kaj bi v tem primeru storilo bite iz dvodimenzionalnega sveta, ki živi na ploskvi. Imenujmo ga Dimenzek2. Brezskrbno se podi naprej in nazaj, levo in desno ter v ostalih vmesnih smereh. Dimenzek2 ne vidi nobenega problema z oviro, ki dela toliko preglavic Dimenzku1 , saj mu je logično in vidi, da bi lahko Dimenzek1 pred oviro enostavno sestopil s premice, zaobilšel oviro in nadaljeval svojo pot. Vendar pa Dimenzku2 odpojevajo možgani in čutila, ko se znajde pred oviro, ki razdeljuje ploskev na dva dela. Takrat se tudi on le nemočno in nesrečno premika po enem delu ploskve in nikakor ne najde rešitve, kako bi zaobilšel oviro (enako kot prej velja, če je bila ovira postavljena že pred njegovim obstojem, se dejansko sploh ne zaveda, da obstaja, oziroma da vije, razmišlja pa morda o tem, da je na nek način omejen oziroma morda o tem, da po vsej verjetnosti obstaja neka višja dimenzija, torej tridimenzionalni svet, v katerem je njegov problem otročje lahko rešljiv). Stvar se zato zdi toliko bolj komična bitju iz tridimenzionalnega sistema, torej bitju, ki mu je ime Dimenzek3 in ki živi npr. v našem svetu, kjer poznamo premikanje v »vse smeri« (levo - desno, naprej - nazaj, gor - dol in ostale vmesne variante). Temu je logično, da se Dimenzek2 ne more kosati z oviro, saj nima ustreznih čutil in ne dojema, da bi lahko oviro enostavno prestopil oziroma preskočil in tako bi mu bila dana možnost sprehajanja po celi ploskvi. Tako, rešili smo problem z oviro v eno in dvodimenzionalnem prostoru. Zdaj smo pa tam ... Prišli smo do ovire v tridimenzionalnem svetu in do naše omejenosti (zavedne ali nezavedne). Hm, ja, napoči je čas za resen razmislek ...

park:mistika

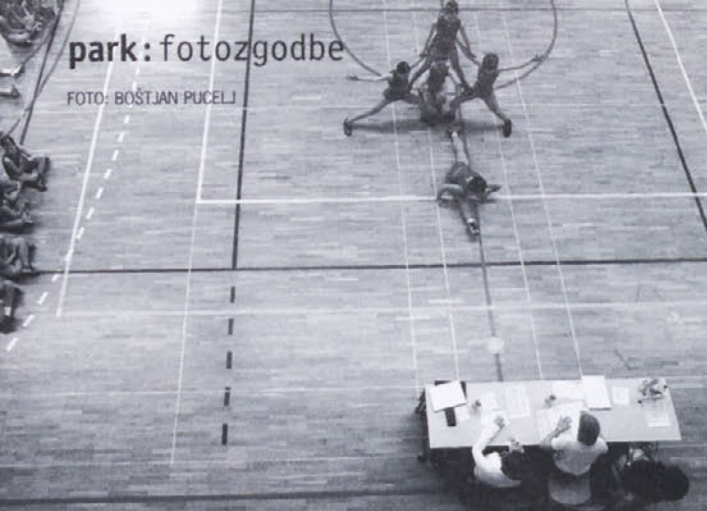
... večna negotovost

Kaj je tista ovira, ki nam onemogoča premikanje v nam še neznan.i »določeni smeri« ? Je ta določena smer pot v nek drug, paralelni svet, ki ga zaradi naše omejenosti čutil ne zaznavamo? Je to morda čas, se pravi, ali obstaja ukrivljenost prostora, ki bi nam ob »pravih čutilih« omogočila popotovanje od Litije do Čateža v trenutku, po neki nam neznan.i, a vsakdanji poti hihitajočemu bitju iz štiridimenzionalnega sveta? To bi bilo za naš hiter tempo življenja in redu, vsekakor pa ne bi koristilo Franu Levstiku, saj bi bil ob znano delo. No, morda bi lahko izdal kratko brošuro, Skok od Litije do Čateža, samo ne verjamem, da bi se tako močno priela. Ali se nam nekdo ironično smehlja, kot se mi Dimenzku2? Je četrta dimenzija nekaj povsem drugega, kar ni sanjal še v najbolj norih sanjah sam Salvador Dalí? Bi lahko našli kakšno povezavo med virtualnim (navideznim) življenjem in življenjem v 3D prosturu? Pa tudi iskanje povezave med 4D in astralno projekcijo ne bi bilo zanemarljivo. In končno, če si drzneto biti za trenutek kontroverzni in kontriramo našemu začnemu izhodišču s priznanjem, da obstaja možnost za neobstoj četrte dimenzije, pa vse skupaj pade v vodo.

Nove smernice razmišljanja

Zanimiva je teza, ki se mi je utrnla nekega jutra, ko sem se z zadoščenjem in z misljo, da sta se cowboy Bush in njegov pajač Blair le spametovala in odnehala z izsiljevanjem vojne v Iraku, prebudil iz teh čudovitih sanj in za trenutek kar res verjel v to pravljico. Vsak izmed nas je že kdaj sanjal tako žive sanje, da je bil zjutraj kar malce zmeden, in vsi vemo, da sanje kdaj po lepšajo ali zagrenijo noč (in posredno tudi dan). Kot se v vsakdanjem življenju srečujemo z mnogimi situacijami in doživljamo prenekater.e občutke, ki na nas vplivajo podnevi, tako lahko ob tem, da tudi v sanjah doživljamo podobno, predpostavimo, da če bi lahko nadzirali sanje (kar po nekaterih informacijah nekateri ljudje zmorejo), bi lahko rekli, da živimo dva življenja. Dokazano je, da ponoči tudi sanjamo sanje, ki si jih zjutraj ne spomnimo, torej je vsaka noč dokaj burna. V bistvu bi lahko v sanjah živeli neko drugo, polno, srečno, sanjsko življenje, kjer mi postavljamo pravila in kjer je mogoče prav vse. Ne rečejo zaman, da so klošar.u sanje vse, kar mu je ostalo od življenja. Kar pa bi rad izpostavil, je naslednje. Če bi ljudje lahko nadzirali sanje, bi bila to za človeštvo neka povsem nova dimenzija, neko povsem novo dojetanje. Morda je ta nova razsežnost razmišljanja tista stezica, ki nas bo sčasoma pripeljala do razumetja četrte dimenzije. Poznano je podzavestno učenje med spanjem (med spanjem poslušamo avdio kaseto, prirejeno za te namene). S temi »novimi sanjami«, ki jih lahko prejremo po mili volji, bi se lahko ponoči ob poslušanju kakršne koli snovi dejansko učili in »zavedno« nabirali znanje, za kar nam zmanjka časa podnevi. Psihologi bi se zagotovo strinjali, da bi »nove sanje« vplivale na nas tudi kot idealna oblika sproščanja (neke vrste meditacija, jog.a ...) pa tudi samopodritve.

Odgovorov je veliko in sami boste ob razglabljanju našli še marsikaterega. Vrata k novemu razmišljanju so na stežaj odprta, zato vam puščam svobodno izbiro. Na vas pa je, da se po obilnem kosilu zleknete na kavč in spustite misli na maratonsko pašo, daleč stran od tujih nakladanj ter si izoblikujete svoje mnenje o tej nerešeni enigmi. Pa dober tek ...

3. odprto prvenstvo v športni aerobiki (Aerobika 1-3)

Dan novomeške košarke: Fantje...

...in punce

Občinski praznik: Bivši...

in sedanji

Pohod za mir

PIREDITVE

Cvičkarija Novo mesto. Nastopajo: Čuki, Soddiha, Mačkoni, Janez Lekše, Pogum, Kres, Vinogradniški oktet, Mladi Dolenjci. Novi trg, sobota, 26. aprila, ob 12.00

GLEDALIŠČE

Moliere: Zdravnik po sili. Amaterska predstava KUD Mirna Peč. Kulturni center Janeza Trdine, sreda, 16. aprila, ob 19.30
Goldoni: Krčmarica Mirandolina. Režija: Katja Pegan, igrajo: Saša Pavček, Vojko Belšak, Boris Cavazza in drugi, produkcija: Gledališče Koper. Za gledališki abonma in izven. Kulturni center Janeza Trdine, torek, 22. aprila in sreda, 23. aprila ob 20.00. Vstopnina 2.300 sit, 1.500 sit dijaki, študentje.

PLES

Medobmočna revija mladinskih folklornih skupin. Plesni nastop skupin z Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Kulturni center Janeza Trdine, četrtek, 17. aprila ob 18.00

KONCERTI

Ensemble Claviere. Skupina bo predstavila Bachove koncerte za dva ali tri čembale in glasbeno literaturo različnih italijanskih mojstrov, pisano za godala, čembalo in klavir. Veliki koncertni abonma in izven. Kulturni center Janeza Trdine, torek, 15. aprila, ob 20.00. Vstopnina 2.300 sit, 1.500 sit dijaki, študentje.
Orkester Slovenske vojske. Koncert ob dnevu upora. Kulturni center Janeza Trdine, četrtek, 24. aprila, ob 19.00
Območna revija odraslih pevskih zborov. Kulturni center Janeza Trdine, petek, 25. aprila, in sobota, 26. aprila ob 19.30

PREDAVANJA, OKROGLE MIZE

Ali imajo ženske enake možnosti? Pogovor z znanimi Slovenkami o možnostih žensk pri doseganju vodilnih položajev. Gostje: Marta Kos Marko (podpredsednica GZS), Marta Turk (predsednica ZPS), Mira Retelj (direktorica Splošne bolnišnice Novo mesto) in Sonja Robnik (Urad za enake možnosti). RIC, torek, 15. aprila, ob 19.00
Zambija. Potopisno predavanje. Zambijo bodo predstavile Monika, Damjana in Suzana. LokalPatriot, sreda, 16. aprila, ob 20.00. Vstop prost.
Cvičkarija. Okrogla miza. Kulturni center Janeza Trdine, sobota, 26. aprila, ob 10.30

KNJIGA

Nasilje – nenasilje. Predstavitev zbornika. Soavtorica zbornika Klavdija Aničičar bo predstavila priročnik, ki je namenjen reševanju konfliktov v šolah na nenasilen način. Knjižnica Mirana Jarca, četrtek, 17. aprila, ob 18.00. Vstop prost.
Miloš Jakepec: Demonstracija 1. decembra 1941 na gimnaziji. Predstavitev nove knjige, ki jo je izdal Dolenjski list. Gimnazija Novo mesto, petek, 18. aprila 2003, ob 17.00. Vstop prost.
Gal Gjurin in Projekt Mesto. Glasbeno-literarni večer pesnika in petih spremljevalnih glasbenikov. LokalPatriot, sobota, 19. aprila, ob 21.00. Vstopnina 500 sit.
Literarni večer Kluba Dragotina Ketteja. Nastop članov ob 20. obletnici kluba. Narodni dom, sreda, 23. aprila, ob 19.30.
Vesna Milek: Kalipso. Predstavitev prvenca mlade slovenske avtorice, ki govori o Rebeki, dekletu, ki išče pravo ljubezen. Narodni dom, četrtek, 24. aprila, ob 18.00. Vstop prost.

FILM

Kulturni center Janeza Trdine

Rekrut. Akcijski triler. Režija: Roger Donaldson, igra: Al Pacino 18.4. ob 20.00, 19.4., 20.4., 21.4. ob 18.00 in 20.15
Knjiga o džungli, 2. del. Animirani film. Režija: Steve Trentbirth 27. 4., 28.4., 29.4., 30.4. ob 18.30
Solaris. Znanstvenofantastični film. Režija: Steven Soderbergh, igra: George Clooney 27.4., 28.4., 29.4., 30.4. ob 20.00

Dom kulture

Brez povratka. Triler. Režija: James Wong 17.4., 18.4., 19.4., 20.4., 21.4. ob 18.00 in 20.00; 22.4., 23.4. ob 18.00
Rekrut. Akcijski triler. Režija: Roger Donaldson, igra: Al Pacino 22.4., 23.4. ob 20.00
Knjiga o džungli, 2. del. Animirani film. Režija: Steve Trentbirth 24.4., 25.4., 26.4. ob 17.30
Johny English. Komedija. Režija: Peter Howit, igrajo: Rowan Atkinson, John Malkovich 24.4., 25.4., 26.4., 27.4., 28.4., 28.4., 29.4., 30.4. ob 19.00 in 20.45
LokalPatriot
Rezilo 2. Znanstvenofantastična grozljivka. Režija Guillermo Del Toro, igra: Wesley Snipes. 15.4. 20.00
Sestreljeni črni jastreb. Vojni film: Ridley Scott. 22.4. ob 20.00
Pentagram. Premiera kratkega filma. Režija: Žiga Virc 25.4. ob 21.00

Pogovor s pevko Sandro Tomović

Moveknowledge

Janez Lamovšek

Glasbena skupina Moveknowledge deluje dobra tri leta. V tem času je, žal, kmalu po večjih uspehih in obetajoči se prihodnosti, preminil eden od ustanovitvenih članov in osrednji avtor, tako rekoč vodja skupine, Goran Balog. Po manjših preoblikovanih zasedbe se je zdaj število stalnih članov ustalilo pri osem. Igrajo mešanico hipopa, drum&bassea, reaggeja, funkyja, soula in r&bja. Med drugim so v glasbenih vodah znani po tem, da še niso izdali svojega albuma. Pa se bo tudi to v kratkem spremenilo! Konec aprila bodo pri založbi Goga izdali svoj prvi album, ki ga bodo takrat tudi premierno predstavili v LokalPatriot. Lani so dobili nagrado Bumerang za najboljšega koncertnega izvajalca leta. Zdjaj je odmeval njihov nastop na podelitvi hrvaških glasbenih nagrad Crni mačak v Osijeku. Na pogovor je zaradi višjih sil nižjih instanc prišla le pevka Sandra Tomović.

V Osijeku ste igrali v programskem delu prireditve Crni mačak.

Kako vam je to uspelo?

Štiri skupine, ki so nastopale v tem programskem delu, so izbrali s serijo koncertov, imenovanih Demo maček v Zagrebu v klubu Jabuka. Ena od teh smo bili mi.

Kaj vam to pomeni, namreč, da ste igrali na Crnom mačku?

Predvsem uspeh čez mejo.

Koliko ljudi pa vas je slišalo in videlo? Cela Hrvaška?

Ja, če gledamo s televizijske strani. Drugače pa jih je bilo tam, na kraju samem, okoli pet tisoč zagotovo.

S kom ste še nastopali? Nekaj največjih imen.

Od znanih recimo Edo Maajka, Cubismo, El Bahattee. Mi smo bili edini slovenski bend.

So se tam pojavili kakšni založniki, kakšne ponudbe?

Uf ...več tega je bilo. V glavnem smo navezali stike z njihovo založbo Aquarius. Dali smo promocijske žive posnetke hrvaškim kritikom in tako naprej.

Kaj pa kakšne druge tuje založbe? Kolikor sem slišal, je bilo zanimanje.

Stike smo imeli, samo ni bilo nič konkretnega. Imeli jih bomo pa zdaj po izdaji cd-ja ...

... pri založbi Goga. Kako ste ob takem zanimanju pristali pri njej?

En razlog je ta, ker je domača, novomeška založba, če se gre okoli tega lokalpatriotizma. Drugi razlog pa je, da se nam zdi Goga ena normalnih založb, kjer nič ne komplicirajo, nimajo nekih posebnih pogojev, ki bi nas ovirali, ali pa bi jih motila angleščina, recimo naše ime. Poznamo pa tudi same ljudi, ki so v redu.

Kaj vam konkretno ponujajo?

Dobro promocijo in distribucijo plošče.

Kaj pa sama plošča. Posneli ste jo v Novem mestu v studiu Luca. So komadi pretežno še Goranovi?

Ja, v bistvu. Pa dobra produkcija Tokaca (Tomislav Jovanović). Tonski mojster je bil pa Mot (Tomaž Maras).

Koliko pa se v vaši glasbi izraža nek socialni duh, družbeno stanje in ti odnosi, oziroma ali ste bolj osebno izpovedni, če recimo pomislimo na soul, ki je tebi blizu?

Oboje je zajeto. Čeprav pa ne pljuvamo po nobenem, ne nasprotujemo nikomur, ne zatiramo nikogar, ha ha ha. Poskušamo pa čimbolj pozitivno prikazati svet z naše strani, čeprav je to dandanes težko.

Koliko plošč načrtujete, da boste prodali?

Zanimanje je veliko, mi pa ne načrtujemo nič. Bolje je ne planirati in ne načrtovati, pa se mogoče izide dobro. Mogoče nas bo potem prodanost presenetila.

Kaj pa drugi načrti in pričakovanja? Kaj bi bil uspeh?

Nam je uspeh vsak koncert. Pred kratkim smo igrali v Piranu, imel smo nekakšno promocijo, dogodek je priredil Radio Student, kamor so prišli

tudi ljudje z vseh študentskih radijev iz bivše Jugoslavije, kolikor jih je pač prišlo. Navezali smo stike z njimi in že maja potujemo na festival v Banja Luko, pa kasneje na srbski festival Exit.

Je dovolj samo igrati na koncertih?

Fantje so sicer bolj zadovoljni s tem, da igrajo na koncertih, kar pa ni dovolj, če se hočeš samo s tem ukvarjati in preživljati.

Se da preživeti samo z glasbo? Kaj ne tarnajo vsi glasbeniki, da se ne da?

O, se da. Samo mi vemo, da nam samo tukaj v Sloveniji to ne bo uspelo.

Kako pa se znajdeš med sedmimi fanti?

Po fantovsko. Še od časa Gorana sem za njih še vedno stari. On me je dostikrat ogovoril s stari. Sem pač eden izmed starih.

Kaj meniš, da je tisto, kar vam zagotavlja uspeh?

Sami koncerti. Več koncertov je, boljši smo, več koncertov imamo.

V čem je vaša prepoznavnost?

Po dobri energiji. Pozitivni energiji. Za enkrat nimamo drugih zaščitnih znakov.

Kakšni odzivi padajo po koncertu?

Rekla bom, da negativnih še nisem slišala. Vprašajo nas, od kod smo. Zdjaj na Hrvaškem so recimo rekli, da niso še nikoli slišali; ne vedo za Novo mesto. Potem sprašujejo, kje se da kupiti CD. Ker ga še nimamo, vprašajo, kdaj bomo snemali itn. Avtogramov zaenkrat še ne dajemo. Če že damo kakšnega, je bolj za zajebancijo. Po koncertih so bolj pogovori z oboževalci, ki pridejo do nas in pač sprašujejo različne stvari. Ne moreš jih kar odbiti. Pa tudi to ni način, če hočeš vzdrževati kontakte še naprej.

Kaj pa občutiš na odru, kdaj ti je najbolje?

Od začetka do konca. Dobro, na začetku je malo treme, ampak ni ne vem kakšna. Je tista, ko ne veš, kakšen folk pričakuješ, ko ne veš, kakšen bo odziv. Potem pa padeš. Saj veš, kakšni so ti občutki. Moram reči, da so odzivi na naše igranje vedno pozitivni.

Kaj pa meniš o slovenski glasbi nasplošno?

Adijo. Premalo se dela. Premalo se ceni dobro glasbo. So glasbeniki, ki so zelo dobri, pa ne pridejo do izraza.

Kdo je tu kriv, založniki ali poslušalci, saj konec koncev poslušalci kupijo to in to ploščo?

Založniki, ti so prvi. Oni diktirajo, kaj se posluša. Dobre glasbe pa se ponavadi ne sliši.

Mogoče veš za kakšen bend in nam ga lahko zaupaš, ki je po tvojem mnenju dober, pa širša publika sploh ne ve ali pa še ne ve zanj?

Ja, recimo v Mariboru Drama, ki sicer igra vrst, ki meni ne leži preveč, so pa dobri. Pa recimo nek reagge bend, ki smo jih zdaj spoznali v Zagrebu. Brain holidays. Zelo dobri. Bendi pa, ki so sedaj dobri, naj se ne skvarijo in se ne pustijo založbam oziroma njihovim pogojem.

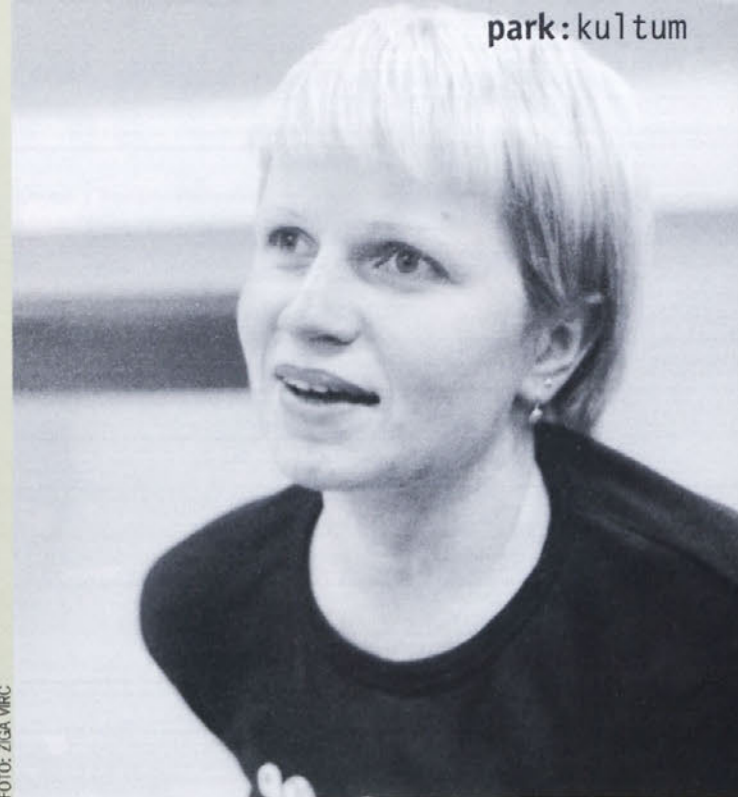

FOTO: ŽIGA VIRC

Kakšna glasba pa je tebi blizu?

Jaz poslušam vse vrste. Dober glasbenik je tisti, ki posluša več vrst. Najbližja pa je tista, ki jo pojem: soul, rhythm&blues.

Kakšna je tvoja vizija glasbe, recimo čez dvesto let?

Bom rekla samo to: upam, da ne bo vse elektronika. Upam, da bo ostala ta pristnost živega izvajanja glasbe, koncertov torej.

Pa se ti ne zdi, da so pravzaprav DJ-u njegovi aparati kot kitaristu kitara? Niso ti aparati tudi svojevrsten inštrument?

Ja, je inštrument. Samo, da ne bo vse v tej smeri.

Ker? Bomo šli od bistva glasbe, če prevlada ali ostane le takšno DJ-stvo?

Stran od bistva, pa pristnosti ni več.

Ni pristnosti v reproduciranju zvokov?

Če ne bo koncertov, ne bo nobenega kontakta.

Kadar nastopa DJ, kaj ni to koncert?

Ja, samo, če pa ti ne boš več rabil nastopati, pa peti, kaj bo pa potem? Te samo zbrise.

Dobro, pač ne bo več pevcev, bodo pa drugi glasbeniki, recimo DJ-i.

Ne, jaz sem za to, da so koncerti koncerti, ne maram pa playbacka.

Prav. Če se vrneva na Crni mačak in Bumerang. Kakšna primerjava?

Ni primerjave. Sam nivo, organizacija, gledanost. Bumerang bi bil lahko bolj spontano voden. Lahko bi razširili nagrade. Zdjaj jih je samo pet. Boljše bi bilo, če bi bil Bumerang res nagrada, v širšem smislu glasbena nagrada. Recimo nagrada nekemu, ki napiše tekst za kakšno pesem. Pa malo bi lahko zvišali nivo. Mislim, da alternativna glasba ni tako nizko, da bi bila tudi organizacija takšna. Lahko bi se bolje potrudili.

Ste bili dobro pogoščeni?

V Osijeku? Ja.

Ste se počutili kraljevsko?

Jaz sem se dejansko prvič počutila kot zvezdnica. Dokler nismo do tam prišli, nismo niti vedeli, ali bomo jedli ali ne. Potem smo pa dobili in kosilo in večerjo in zajtrk. Ha, ha, ha. Stara šola postrežbe! Pa še kaj, ne samo to. V bistvu je pa pri nas tako: bolj se potrudijo v kakšnih zakotnih krajih, kot pa recimo v samem centru Ljubljane. To je žalostno. Tam te bolj sprejmejo, bolj so pristni.

RAZLIČNI IZVAJALCI SLOVENSKA POLKA IN VALČEK

(ZKP RTV)

Končno smo tudi ljubitelji narodno-zabavne glasbe dočakali novo kompilacijo slovenske polke in valčka. Izšla je pri narodni založbi narodne televizije kot že prenekateri album narodno zabavnih ansamblov. Seveda, saj sta tako polka kot valček pomembna za narod Slovencev, predvsem za njegov obstoj, njegov jezik in kulturo v teh vse bolj nemirnih časih globalizacije in preizkušanja živcev vseh narodov sveta. Kultura jodljodl dokazuje globoko povezanost in navezanost na bližnji nam narod trdega jezika, samomorilskih romantičnikov in visokega uma velikih filozofskih sistemov. Brez zadnjega bi verjetno tudi navezanost posredno ne bila tako zvesta in trdna. Polka in valček sta se ohranila v dobi vlade neke ideologije. Ni razloga za preplah, da se ne bosta ohranila v dobi nove ideologije, in tudi ni bojazni, da bi v svojem razvijanju napredovala do neprepoznavnosti in s tem – posledično vzeto – do izumrtja. Polka bo vedno polka in valček bo vedno valček. Slovenec pa bo vedno hlapec. Bebasti, v duhu revni dvorni norček. Šest polk, šest valčkov, dvanajst razlogov za prireditev gasilske veselice v vsaki slovenski vasi, če pa v vasi ni gasilcev, naj vas pogori. Na žurki je vsakdo bogat. Gostitelj, ansambel, revni cigani, lačni psi in kriplave mačke; obiskovalec načrt in z duhom v samih nebeških višavah. V glavi mu odzvanjajo verzi prelepih pesmi o ljubezni: ... imela je sedemnajst let, ko je odpadel beli cvet ...; o domu: ... v tih izbi je sedela mati ...; o gorah: ... ko grem na vrh gora ...; o sreči; o ajdovem polju, o življenjskih sanjah, o Abrahamu, o vsem, kar dela življenje vredno Slovenca. Še enkrat: polka in valček sodita v vsak slovenski dom, pa če imate še tako radi aboridžinski didjeridoo.

RAZLIČNI IZVAJALCI KOŠČEK HRUPA IN ŠČEPEC SOLI

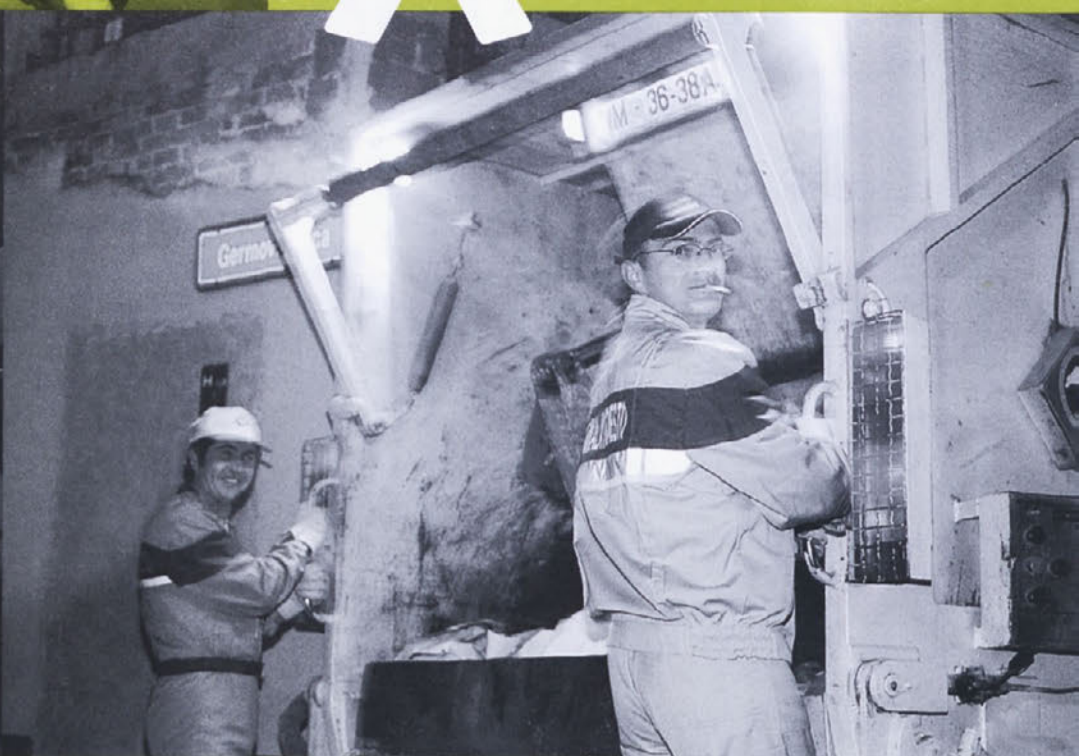
(KUD FRANCE PREŠEREN)

Tole pa je kompilacija ali bolje rečeno – izbor pesmi petih po temi, stilu in glasu sodeč mladih pesnikov podprtih z nenavadno – ali morda bolje – neprevladujočo glasbo. Medtem ko pesniki interpretirajo svoje pesmi, jim ob tem pomaga glasba, ki je nadvse pomenljiva zvočna zavesa. Ob že davnih poskusih eksperimentalne glasbe, kjer klasična glasbila ne zasedajo več vodilne vloge, lahko zdaj končno premislimo, da so sadovi obrojani že nekaj časa. A kaj bi o tem. Za razliko od prejšnje plošče, ki zavzema prostor slovenstva, priličnih vrednot in njihovih produktov, zavzema tale prostor drže do temeljnih problemov globalizacije, sodobne kulture in mestnega življenja, z globoko osebno prizadetostjo – ali bolje – zamišljenostjo. Vse, kar slišimo, je hrup in več kot ščepec soli, če se odpovemo egotrip nalezljivi ekstazi, ki nujno vodi naprej, kamor gremo. Forza ljudje! A ne prehitro! Kajti: umetniki so anarhisti. Kdor ni anarhist, ni umetnik. Kdor hvali, je neumnež, kdor raja, je blaznež. Vzemi spisek svoje sreče in ugotovil boš, da si srečen. Vse, kar potrebuješ, je iluzija, zato nič ne tarnaj. Če vzameš otroku liziko, bo prebledel. Umetnik je otrok. Ob nabito polnem svetu odraslih tako malo otrok. Vsi so pomrli. Svet se stara, svet umira. Ob svetu njegov dvojnik. Ni preplaha, svet se rojeva. Vsakič znova ob hladnem jutru, pogledu na mirne monstume. Vsakič zadnjič. Vsakič znova ... Res, polka rešuje, valček osvobaja. Alle zusammen!

Janez Lamovšek

park extreme

Surfanje po Novem mestu ...

Tokratni Parkextreme je bil unikaten. Ne zato, ker so s smetarji že vsi bili (celo Borut Veselko), temveč zato, ker smo se prvič zbrali pravočasno. Res. Dobro, malce se je od ostalih razlikoval tudi po tem, da smo občinskega funkcionarja Slavka G. spravili k delu, ko je za občinarje itak znano, da še nikoli niso vroči pili, ampak to so že podrobnosti. V katere se ne bomo spuščali.

Ste se že kdaj vprašali, kam gredo vaše smeti? Za copate je jasno, da jih vzame muca copatarica, za Rdečo kapico tudi, da jo je pospravila gozdna uprava, za smeti, ki jih kot lojalni člani potrošniške družbe veselo produciramo, pa stavim, da ste mislili, da zvečer pridejo škratki in jih počistijo. Ali kaj podobno nadrealističnega. Da gredo v kakšna nebesa za zavržene stvari, recimo. Za smeti se seveda nihče ne briga. Nekaj vržeš v smeti in problem je rešen. Tudi zame je bil, a me je vseeno malce zasrbelo, da bi videl, kam gredo stvari, ko umrejo. Ko jih nihče več noče. Pa smo poklicali na občino, kjer so poklicali na novomeško komunalno in nam po kakšnem slabem letu odgovorili, da ni nobenih težav. Da naj kar pridemo.

In smo prišli: Uroš, Slavic, Bacek in jaz. Na nočni ših. Najprej zato, ker smo bolj nočni ptiči, malce pa tudi zato, ker nam je bilo (vsaj meni) malo nerodno. Kaj bi tajil. Pobirati smeti podnevi, pa še po centru mesta, kjer te lahko vsakdo vidi ... Ob 21. uri nas je pred sedežem Komunalne NM počakal Simon, ki skrbi, da se mesto ne utopi v lastnih odpadkih. Obdaril nas je s povsem novimi uniformami. Za Uroša je bila tudi največja številka malo tesna, a se je že pred šihom odločil, da se ne bo preveč sklanjal in garal, zato ni bilo nevarnosti, da bi počila, ko bi bilo najmanj

primerno. Ker so fantje že skoraj eno uro garali po centru mesta (samo v centru smeti odvažajo ponoči, na pet dni), smo se domenili, da se dobimo na Novem trgu. In mimogrede skočili še na kavo. Že samo iz tega obiska bi človek lahko naredil pravcato sociološko študijo, vam povem. V gostilno človek pride nešteto krat in kaj več od z dolgočasnega pogleda vsega naveličane skoraj mladoletne natakariče (ki ima samo dva atributa, zaradi katerih so jo zaposlili) niti ne dobi, če pa v prostor vstopiš v zeleni uniformi komunalnega delavca, na sebi mimogrede začutiš sprašujoče poglede vseh gostov – *Kaj so pa tile tle zgubil?! Da nam ne bodo sedeže umazal.* Ali pa kaj podobnega. Evo, če sem lahko iskren, si predstavljam, da so se tako počutili črnici v Južnoafriški republiki še pred slabim desetletjem, domnevam.

Na Novi trg je priropotalo vozilo za odvoz smeti. Ki je, mimogrede, pravcati tehnološki dosežek, temu primerna je tudi njegova cena. Ki dosega okoli 30 milijonov. Smeti iz kontejnerjev sproti stiska, tako da gre vanj, preden je polno, skoraj 30 zabojnikov. Odvisno od velikosti zabojnikov, napoljenosti in dodatnih smeti v vrečkah, ki se nabirajo okoli njih. Simon nas je predstavil Marjanu in Janezu, ki kontejnerje praznita, ter Mirkotu, ki tovornjak vozi. Seveda smo se vsi trije nemudoma zapodili proti zadnjemu delu, kjer se surfa. Deležni smo bili kratkega tečaja o gumbih in ročicah, ostalo naj bi dobili s kilometrino, v našem primeru z »metrino«, ker si tega nismo želeli početi karierno. OK, Slavic bo po naslednjih volitvah morda potreboval novo službo, če (oziroma ko) njegova stranka izgubi in mu bodo različne delovne izkušnje (ne zgolj delovna doba) zelo prav prišle, ampak to so spet podrobnosti. Ki jih bomo pustili ob strani.

Stvar je popolnoma enostavna: šofer vozi od zabojnika do zabojnika, dva pa zadaj te zabojnike praznita. Nič kompliciranega, skratka. Smetarji so delovnih obiskov že vajeni, saj jih menda kar naprej oblegajo razni novinarji in televizijci, ki o njihovem delu delajo reportaže, tako da je bila trema bolj na naši strani. Prvi kontejner sta spraznila Janez in Marjan, potem smo se dela lotili mi. To je izgledalo takole: Uroš in Slavic sta se pridružila vozniku v kabini, sam sem zasurfal do naslednje postaje. Šofer je ustavil in kot tiger sem skočil do zabojnika, da me kdo ne bi prehitel, a, glej ga zlomka, zabojnik se niti premaknil ni z mesta. Kot bi bil privijačen v tla. Seveda nismo mogli mimo moje »švih večerje« in pomanjkljive smetarske izobrazbe. Vsak zabojnik ima namreč zavoro. Ki jo moraš odpustiti, če ga hočeš potegniti do dvigala. Sam sem obrt dokaj hitro osvojil in spraznil že kakšnih pet zabojnikov, ko sta se iz kabine končno primajala moja sodelavca. In sem ju v delo lahko že kar jaz vpeljal. Zabojnik takole obrnjen pripelješ sem, potegneš to ročico in nato pritisneš tale gumb. Enostavno. Malo nas je zabejavala koordinacija gibov, malce pa tudi neizkušenost. In morda prevelika zagnanost za delo. A sem bil predvsem jaz kmalu pohvaljen, da bom lahko hitro njihov, kaj bi tajil. Vedno sem bil bolj odprte glave, še posebno, kadar nosim žlico v usta in imam odprta usta. Pa tudi Urošu in Slavicu, ki so jima roke zrasle kot krtom (sta bolj za šefovanje), smo jih zelo hitro zrnali. Delo niti ni težko, pa tudi smrdi ne premočno, česar sem se najbolj bal. OK, poleti je morda zgodba drugačna, a tokrat ni bilo sile. Res ne. Smo, pisarniški garači, v rekreaciji kar uživali. Da niti ne omenjam surfanja. Kakšni Beachboysi, vas prašam! Če bi imel denar, bi si kupil takšen tovornjak in potem zaračunal mestnim škricem, da bi namesto, da bi hodili na fitnes, surfali na mojem tovornjaku in delali kaj bolj koristnega. Pobirali smeti. Čistili za soobčani. Ki jih prav nič ne briga, kaj se zgodi z odpadki, ko postanejo odpadki. Nekateri smetnjaki so bili tako napoljeni in okoli njih tako nasmeteno, da sem komaj zadrževal željo, da bi ob polnoči pozvonil na njihovih vratih in jih opozoril na njih. Kar nenadoma sem začel na vse skupaj gledati s povsem drugačnimi očmi. Priporočam vsakemu, ki svinja, da gre enkrat tudi pospravljat. Se mimogrede navadiš reda! Pri najlepših hišah so bili najhujši, kaj bi vam sploh govoril ...

Obema z Urošem nama je zmanjkalo cigaret in ker jih v smetnjakih ni bilo, sva žicala Slavca. Se bojim,

da nama bo, ko bomo prišli na občino naslednjič fehtat za subvencijo za založbo in knjigarno Goga, zabrusil, da sva jo že pokadila. Bemt!

Zavili smo proti Dovževci hiši. Dovžec je bil včasih Parkextremovec. Srfajoč na zadnji stopnički sem ga poklical, naj pride malo na okno, on pa je vpil v telefon, da nič ne sliši, ker da zunaj ropotajo smetarji. In potem padel v nezavest, ko je spoznal, kdo pospravlja za njim. No, tukaj mu moram priznati, da za svoj zabojnik lepo skrbi, da smeti lepo stisne, da ne padajo okoli in da stvari izkoristi do konca, preden jih odvrže. Kar tako naprej, prijatelj, takšnih nam v našem mestu manjka!

Tovornjak se je napolnil in odpeljali smo se proti smetišču. Pred Brusnicami zaviješ levo in malo v hrib in si tam. Pred ograjenim smetiščem stoji nekaj odprtih zabojnikov, kamor lahko kadar koli brezplačno pripeljemo večje odpadke, mi pa smo zapeljali noter, čez tehtnico in na vrh hriba, ki je sestavljen iz samih odpadkov. Na nekaj mestih iz zemlje kukajo velike naluknjane kanalizacijske cevi, skozi katere se sprošča plin in ki segajo skoraj 50 metrov v globino. Ja, kar pridni smo, dobro svinjamo. Spraznili smo tovornjak in se vrnili v mesto. Odločili smo se, da ostanemo še za eno rundo. Smo se ravno dobro privadili. Dobro, Janez in Marjan ponavadi sama hitreje očistita center, a se družbe nista branila. Malce spremembe v dnevni (nočni) rutini, čeprav si njuno delo nekako ne predstavljam kot *another day in the office*. Okoli dveh zjutraj smo tovornjak spet napolnili, pa še nismo spraznili centra. Potreben je bil še en krog, ki pa smo se mu Parkextremovci s težkim srcem odpovedali. Roke so namreč kljub vsemu postale težke. Še nočni sprehod do avtomobilov čez uspavan Glavni trg in ponosen pogled na opravljeno delo, potem pa domov. Monika mi ni bila najbolj hvaležna, ko sem jo zbudil, da bi si ogledala svojega *uniformiranega junaka*, a kaj bi to. Še skok pod tuš (daljši kot običajno!) in pravljica se je končala. Kot se za vsako spodobno pravljico spodobi – v veliko zadovoljstvo. Za konec pa še parafraza odlične domislice zadnjega ameriškega predsednika, ki je padel pod streli atentatorja: Ne vprašajte, kaj lahko občina stori za vas, temveč kaj vi lahko storite za občino! Za začetek, recimo, manj svinjajte.

Šini Komunalac

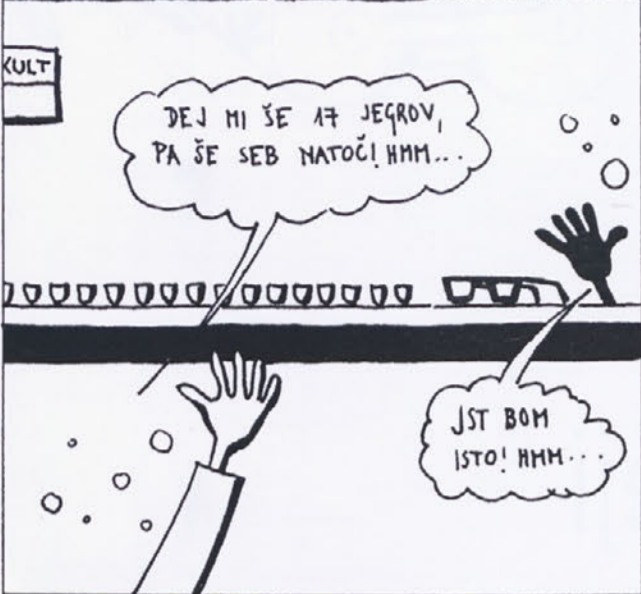

PO NEUSPELJI AKCIJI DONA KOVA, LJUDKOVALNO IMENOVANI "KLASIČNO SPOHLADANSKO ČIŠČENJE", KI SO JO VAŠI IN NAŠI JUNAKI PREŽIVELI, NE DA BI JO SPLON ŽRZNALI, JE PO TEMNO TEMNIH NOVOMEŠKIH ULICAH ZAVEL JUŽNI GORJANSKI VETER, KI JE VEČINO NESTNIH PODSTRUKTUR PRIKOVAL NA STRATEŠKE TOČKE, KJER SE KONČAJO IN ZAČNEJO VSE POTI TLEMENA.

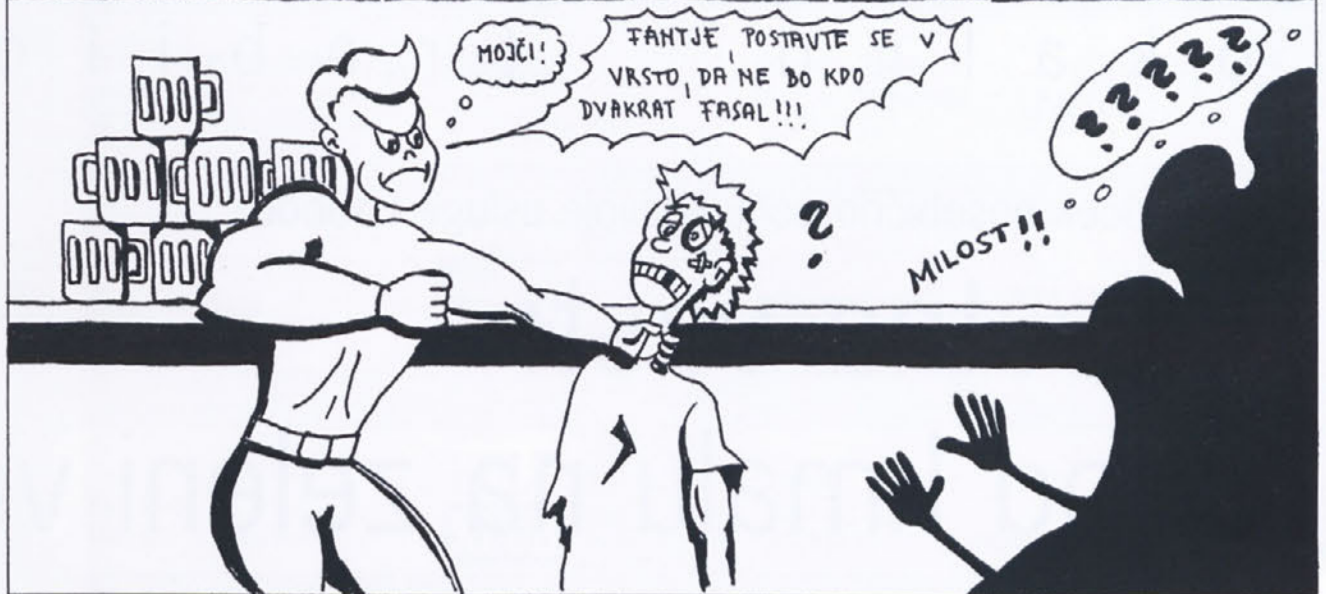
ENOTA POTLAČ

6

DR. NOVŠEK ŽE ITAK V GLOBOKI MEDITACIJI...

DA BI PREGNAL PEKOČ SPOMIN NA PREPOVEDANO LJUBEZEN, SE JE JEBUL POSLUŽEVAL SKRAJNIH METOD PSIHOTERAPIJE...

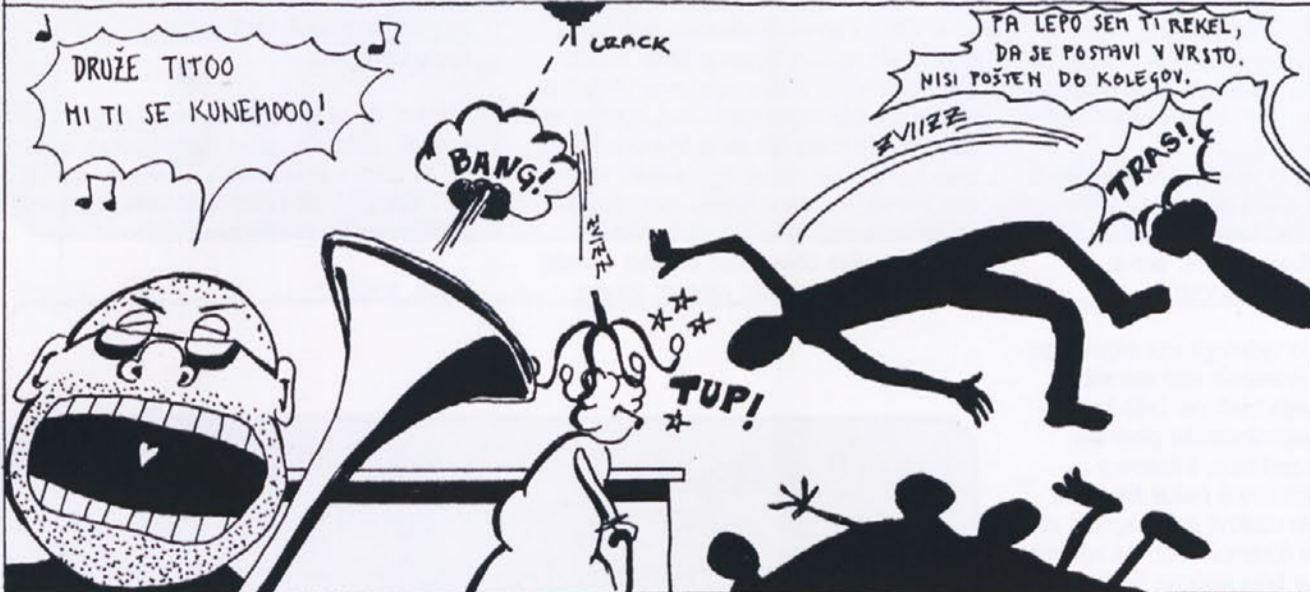
BIG FAK KOT BIG FAK...

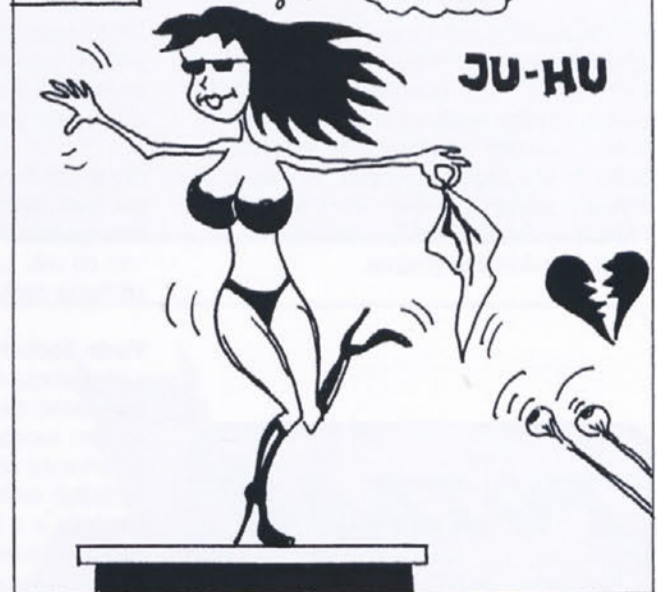
DON KOVA V PROCESU ZAPOSLAVANJA NOVIH SODELAVK...

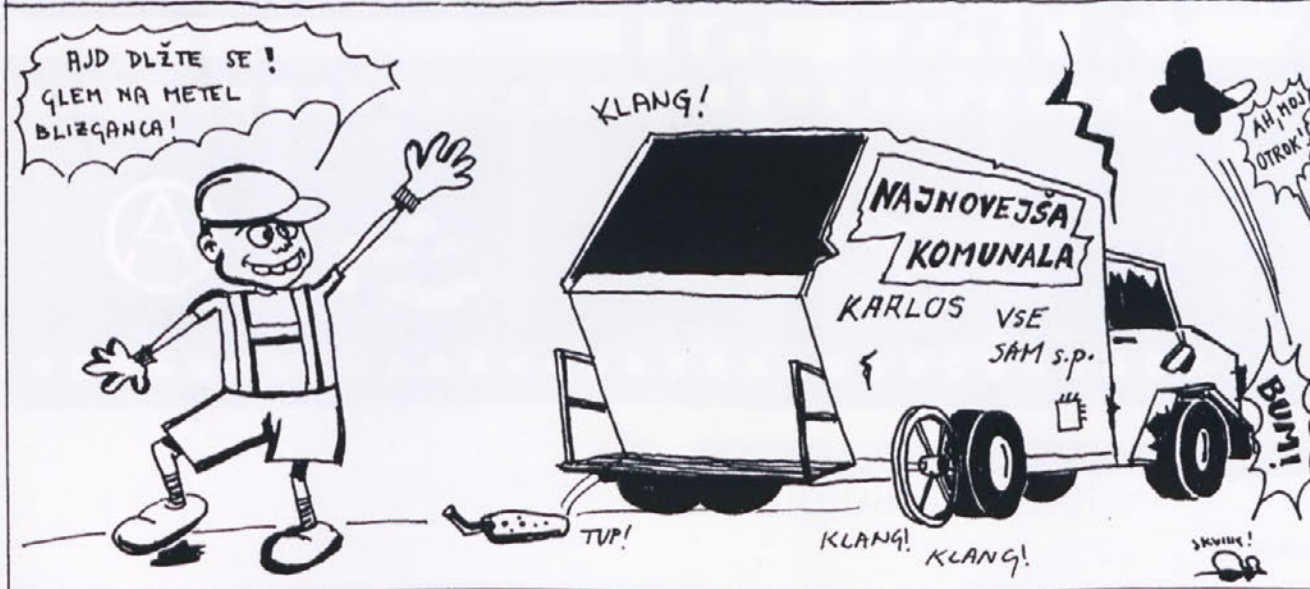
ŠIZI PODOŽIVLJVA MLADOST...

MOJČI...

MIRKO I SLAVKO TO KONČANEM DODATNEM HONDRARNEM DELU...

NOVO MESTO...

Z VELIKO SREČE IN POTRPLJENJA NADALJEVANJE TRIHODNIČ...

OPOMBA: ODDELEK ZA IDEOLOŠKO INDOKTRINACIJO IN FIZIČNI RAEVOD OPOZARJA: BOG Z VAMI, MARIJA Z MANO!

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Vlade Sodček nesebično ponudil svoje usluge Labodu

Radostna vest: Labod kmalu na zeleni veji

Izjema med giganti - Srce parajoča zgodba o uspehu - Razpisanih 365 novih delovnih mest

Stanko Medved

Skupaj do labodjega speva.

Kot večina avtohtonih novomeških podjetij, nekdanjih jugoslovanskih gigantov kot so Krka, Adria, Revoz, Pionir, Novoteks, Novoles, TOB, Iskra in Založba Goga, se je tudi eden zadnjih biserov dolenske zgodbe v uspehu znašel v hudih, na prvi pogled nerešljivih zagatah, ki so seveda predvsem posledica smrti **tovariša Tita** (še pomnite, tovariši?) in prihoda na oblast liberalnih evergreenov.

Toda v nasprotju z ostalimi podjetji, ki so poniknili v zemljo ali jih je zametel veter ali pa so jih kupili tujci, so v **Labodu** iskali rešitev in jo tudi našli v domačem in preverjenem kadru.

Ker je pravih zgodb o uspehu v Novem mestu bolj malo, bistri lastniki Laboda niso imele težkega dela. Kot na dlani je bil mož, ki je že sam po sebi zgodba o uspehu, prava institucija neskončnih možnosti.

Vlade Sodček. Do sedmega leta nepokreten v inkubatorju. Pri dvanajstih letih najmlajši udeleženec blejskega triatlona. Leto kasneje postane kapetan jugoslovanske pionirske košarkarske reprezentance, s katero v naslednjih dveh letih osvoji **pokal Edvarda Kardelja** in v finalu obakrat dobi nagrado za najboljše gibanje v obrambi. Leta '84 kot prvi amaterski košarkar brez kisikove bombe skoraj osvoji Mont Everest, kjer utrpi hudo izgubo, najboljšega prijatelja **hrčka Tikija**, kateremu je po spletu nesrečnih naključij na

višini 8465 metrov odpovedala kisikova bomba. Po tej hudi izgubi je Vlade Sodček ostal v Tibetu in okolici, kjer se je za njim za več let izgubila vsaka sled. Toda zgodba se tu šele začne. Leta '91 se duhovno in fizično prenovljeni Vlade znova vrne v Novo mesto, kjer vse sile usmeri v športni menedžment. Košarkarski klub Krka je iz dolenske rekreativne lige dobesedno pripeljal v finale pokala ULEB in že petič zapored prejme

nagrado tednika **Potlač** za evropskega menedžerja leta.

»Mislim, da se je s tem uspehom moja misija v košarki zaključila«, pravi Vlade Sodček, »čas je, da grem v gospodarstvo. Tako kot sem iz dolenskega blata potegnil košarko, bom rešil tudi slovensko tekstilno industrijo.«

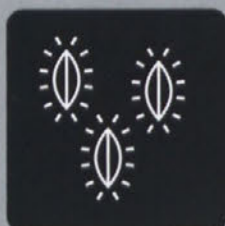
Vlade, srečno!

POTLAČ

Naroči se na Park, da se ne bo Potlač naročil nate!?

Kupujte Park, da boste lahko brali Potlač, že 32 mesecev najbolj brano rubriko v mestni občini Novo mesto, Tovarni zdravil Krka in Društvu novomeških študentov!?

modra uganika za modre može!

Revija Park je dostopna gostom v naslednjih lokalih in frizerskih salonih:

Bistro in pizzeria Kaval
Panda d.o.o.
Velike Brusnice 13, 07 30 85 623

Frizerski studio Simona
Marjana Kozine 3, Novo mesto

McDonalds
Ljubljanska 27, Novo mesto

Bar Gloria
Prešernov trg 3, Novo mesto

Frizerstvo in lasuljarstvo
Ljubljanska 80, Novo mesto
Smolenja vas 3, Novo mesto

Pizzeria Novljan
Novi trg, Novo mesto
07 33 22 223

Frizerski salon Jure
Kandijska 19, Novo mesto

Knjigarna Goga
Glavni trg 6, Novo mesto

Pumpa bar
Topliška 9a, Novo mesto

Frizerski salon Renata
Bršljin 22, Novo mesto

Kult klub
Muzejska 3, Novo mesto

ŠNOVIĆ
Figura Kr'neki
Ljubljanska cesta 27, Novo mesto

Naročniki revija Park so naslednje ustanove:

CIK Trebnje
Kidričeva 2, Trebnje
www.ciktrebnje.si

Mestna občina Novo mesto
Seidlova 1, Novo mesto

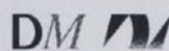
Mestna občina Novo mesto

OŠ Šmarjeta
Šmarjeta 1, Šmarjeta
07 384 41 80

Dolenjski muzej
Muzejska 7, Novo mesto

OŠ Brusnice
Velike Brusnice 101, V.Brusnice

RIC Novo mesto
Novi trg 5, Novo mesto

KC Janeza Trdine
Novi trg 5, Novo mesto

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE

OŠ Bršljin
Kočevarjeva 40, Novo mesto

Šolski center Novo mesto
Šegova 112, Novo mesto

Knjižnica Mirana Jarca
Rozmanova 26, Novo mesto

KNJIŽNICA

Naroči se na park!

Tel.: 07 393 08 12
Fax: 07 393 08 00

park@park-on.net

PARK

III 857/2003

200400457,6

ŠTUDIJSKI ODDJELJEK
COB155

Maribor 22. 4.
Ljubljana 23. 4.
Novo mesto 26. 4.

cvičkarija¹⁰

www.cvickarija.com

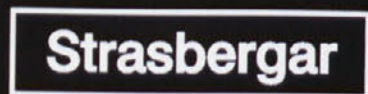
Mestna občina
Novo mesto

kerrock® kolpa-san®
KONVIKT

nagradna igra Najdi.si in ATR COMPUTERS Compaq Evo

ZALOŽBA GOGA

lokalPatriot